

I Pla local per a la Diversitat Afectiva, Sexual i de Gènere de Sant Joan Despí (2026-2029)

**la ciutat que
m'estimo**

**AJUNTAMENT DE
SANT JOAN DESPÍ**

Autoria:

Alba Rovira Font i Rodrigo Prieto
Institut Diversitas S.C.C.L.

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Sant Joan Despí

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	4
MARC CONCEPTUAL	5
MARC LEGAL.....	8
METODOLOGIA.....	12
DIAGNOSI.....	17
1) Aproximació contextual a la realitat LGBTI+ del municipi.....	17
2) Estat de la qüestió de diversitat afectiva sexual i de gènere (DASIG) al municipi.....	19
☐ Compromís institucional de l'Ajuntament de Sant Joan Despí	20
☐ Coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere.....	26
☐ Esports i lleure.....	28
☐ Cultura i oci.....	29
☐ Espai públic i LGTBI-fòbia	31
☐ Altres àmbits: mirada al sector sanitari	33
3) Estat de la qüestió de diversitat afectiva sexual i de gènere (DASIG) al municipi.....	34
PLA D'ACCIÓ PER LA DASIG DE SANT JOAN DESPÍ	36
SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA	45
GLOSSARI.....	46
BIBLIOGRAFIA.....	48
ANNEXES	49
ANNEX-1: Guió enquesta ciutadana	49
ANNEX-2: Guió d'entrevista a les informants clau	52
ANNEX-3: Guió Grup Focal	54
ANNEX-4: Persones participants en el treball de camp.....	56

INTRODUCCIÓ

Diverses normes internacionals reconeixen la igualtat i la no discriminació com a principis fonamentals dels drets humans. Els **Principis de Yogyakarta** (2006) van establir les bases per garantir els drets de les persones LGTBI a escala global, i documents com la **Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea** (art. 21.1) prohibeixen explícitament la discriminació per motius d'orientació sexual o identitat de gènere.

En l'àmbit estatal, l'article 14 de la **Constitució espanyola** garanteix la igualtat davant la llei, fonament que ha estat reforçat per lleis com la **Llei 13/2005** (matrimoni igualitari), la **Llei 14/2006** (reproducció assistida) i la **Llei 3/2007** (rectificació registral del sexe). Destacant també la **Llei 4/2023, per la igualtat efectiva de les persones trans* i per la garantia dels drets de les persones del col·lectiu LGTBI**.

A Catalunya, l'**Estatut d'Autonomia** (articles 40.2, 40.7 i 40.8) estableix competències clares per promoure la igualtat i protegir totes les famílies, amb independència de la seva configuració. La **Llei 11/2014 del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia**, pionera a nivell estatal, i la **Llei 19/2020 d'igualtat de tracte i no-discriminació**, proporcionen un marc normatiu robust que reconeix els drets de les persones LGTBI i estableix mecanismes per prevenir i sancionar qualsevol discriminació.

Tanmateix, malgrat els avenços legislatius, la LGTBI-fòbia persisteix de formes diverses, sovint subtils, però també de manera explícita, reproduint desigualtats estructurals que afecten greument la vida quotidiana de moltes persones.

Les administracions locals tenen un paper clau en la transformació d'aquesta realitat, ja que són les més properes a la ciutadania i poden incidir directament en els espais quotidians de convivència. El seu compromís és essencial per implementar polítiques públiques eficaces, arrelades al territori i sensibles a la diversitat.

És en aquest marc que l'Ajuntament de Sant Joan Despí fidel al seu compromís amb els drets humans i la igualtat, impulsa aquest Pla Local per a la Diversitat Afectiva, Sexual i de Gènere (DASIG). Aquest document és fruit d'un procés participatiu que ha comptat amb la implicació de diversos agents socials i institucionals del municipi, i representa una eina clau per estructurar, visibilitzar i orientar l'acció pública en aquest àmbit.

Aquest és el primer pla específic de la ciutat sobre diversitat sexual i de gènere, i suposa un pas ferm per garantir els drets de totes les persones, independentment del seu gènere, orientació o expressió. Fins ara, Sant Joan Despí ja havia desenvolupat accions en aquest àmbit en el marc de l'adhesió al pla comarcal i amb iniciatives a nivell local, però ara es fa un pas més amb l'aposta per un pla propi que consolida i amplia aquesta trajectòria. La seva implementació serà clau per continuar avançant cap a un Sant Joan Despí més just, segur i inclusiu.

MARC CONCEPTUAL

2.1. La perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere

Aquest pla parteix d'una mirada feminista i crítica del sistema sexe/gènere, que reconeix la diversitat afectiva, sexual i de gènere com una dimensió central de la vida social i de les polítiques públiques. Aquesta perspectiva va més enllà de les sigles LGTBI i interpel·la el conjunt de la ciutadania, tot posant el focus en les normes socials que regulen el gènere i la sexualitat i les seves conseqüències discriminatòries.

S'hi distingeixen quatre dimensions: el sexe, la identitat de gènere, l'expressió de gènere i l'orientació afectiva i sexual. Aquestes dimensions es desenvolupen a continuació:

- **Sexe:** conjunt de trets biològics (cromosomes, hormones, genitals...) sovint classificats de forma binària. S'hi reconeix la intersexualitat i la variabilitat sexual com a realitats naturals i legítimes.
- **Identitat de gènere:** vivència interna i profunda del gènere. Pot coincidir o no amb el sexe assignat. S'hi inclouen identitats trans*, no binàries o agènere.
- **Expressió de gènere:** forma en què una persona manifesta el seu gènere a través d'elements com l'estètica, el comportament o la veu. Cal garantir la llibertat d'expressió de gènere sense sancions socials.
- **Orientació afectiva-sexual:** atraccions sexoafectives cap a persones del mateix gènere, de gèneres diferents, de més d'un, o cap. S'hi inclou la possibilitat de fluïdesa.

La perspectiva de la diversitat sexual i de gènere planteja que aquest sistema binari ens limita, ja que si seguim la seva lògica, la nostra biologia condiciona la nostra identitat i no ens deixa explorar altres maneres de ser i estar. I és en aquest sentit en el qual aquesta perspectiva entén que aquest sistema i les normes adherides al mateix no només són qüestió del col·lectiu LGTBI, sinó de tota la ciutadania. Alhora, pensa les possibilitats de cadascuna de les dimensions d'una manera més àmplia i complexa.

Sistema sexe/gènere amb perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere

Sexe	Masclle	Intersex	Femella
Gènere	Home	Trans*	Dona
Expressió de gènere	Masculina	Androgínia ¹	Femenina
Orientació afectiva-sexual	Desig per les dones (Heterosexual)	Homosexual Bisexual Pansexual Asexual ...	Desig pels homes (Heterosexual)

¹ Androgínia es refereix tant a un ésser físicament intermedi, amb trets sexuals d'home i de dona, o bé un home o una dona que no aparenta de forma clara el sexe a què pertany (Fandom, 2022).

2.2. La diversitat i l'heterogeneïtat de les sigles LGBTI

Hem de tenir present que, tot i que s'acostuma a parlar de les persones LGBTI com a col·lectiu, cadascuna de les identitats que conforma les sigles (lesbianes, gais, trans*, bisexuals i intersexuals) viuen **realitats diverses** i, per tant, cadascuna d'elles tenen també **necessitats específiques**.

Cal tenir en compte que el propi acrònim amb relació a la diversitat sexual i de gènere ha anat canviant al llarg dels anys, supeditat als **canvis en el moviment d'alliberament sexual i de gènere**, i als debats interns dins d'aquest, com per exemple, la hipervisibilitat dels homes gais i la invisibilitat de les dones lesbianes, les persones trans i les bisexuals. En aquest sentit, darrerament s'ha incorporat la «I» -d'intersexualitats- a l'acrònim². Hi ha diferents corrents dins de les dissidències afectivo-sexuals que advoquen per incorporar altres sigles³ com la «Q» (queer) o la «A» (asexual), o fins i tot propostes d'afegir una «+», simbolitzant les múltiples possibilitats identitàries que s'emmarquen dins de la diversitat afectiva-sexual i de gènere.

Així doncs, s'ha d'entendre l'acrònim LGBTI com una estratègia d'aliances per visibilitzar unes determinades opressions cap a les persones amb sexualitats i gèneres no normatius, però que amaga també una sèrie de **desigualtats i debats interns** que no s'han d'ignorar si no volem perpetuar certes exclusions i violències cap a les persones LGBTI més vulnerables.

I en aquest sentit, per aproximar-nos a la complexitat del grup cal adoptar una **perspectiva interseccional** (Creenshaw, 1991), per entendre que aquest sistema sexe/gènere està creuat i actua de manera simultània amb altres eixos de diferència/desigualtat estructurals relacionats com l'origen, la raça, la cultura, la classe social, l'edat, la funcionalitat, etc., que afecten de manera particular la vida de les persones sexualment i genèricament diverses (Platero, 2012). Aquests eixos s'entrellacen conformant una matriu en el marc del qual es constitueixen individus en diferents i canviants posicions de poder (Collins, 1991). Des d'aquesta òptica, se sosté que no es pot ser lesbiana, trans* o gai en el buit: les persones trans*, gais, heterossexuals o lesbianes són d'una determinada classe social, edat, procedència i un llarg etcètera de dimensions estructurals que configuren les seves trajectòries vitals, les seves discriminacions i els seus privilegis (Coll-Planas, 2013). En dissenyar polítiques, cal tenir present aquesta complexitat i com es creuen els diferents eixos d'opressió (Guia per a l'elaboració de plans locals LGBTI, 2017). En aquesta línia, el pla adopta la mirada de DASIG més enllà de les pròpies sigles LGBTI, entenent aquesta mirada com un paraigües que trenca amb les jerarquies pròpies del mateix acrònim.

² La inclusió de intersexualitat (d'intersexualitats) a les sigles LGBTI, està en debat perquè el moviment intersex no té molta presència ni espais de confluència amb el col·lectiu LGBTI. Tot i que teòricament, la violència contra les persones intersexuals té molt a veure amb el sistema de gènere i el binarisme, la manca d'aliances i diàlegs entre aquests moviments en el nostre context fa difícil explicar aquesta inclusió.

³ Al glossari s'expliquen a quines identitats corresponen aquestes altres lletres (Q,A,+).

2.3. LGTBI-fòbia

La LGTBI-fòbia es defineix com el conjunt de prejudicis, actituds i pràctiques discriminatòries que tenen per objectiu o resultat negar, invisibilitzar o violentar les persones per la seva orientació sexual, identitat o expressió de gènere. Aquests mecanismes de rebuig no responen únicament a fets individuals, sinó que s'inscriuen en un sistema cultural i social que construeix l'heterosexualitat i la cisnormativitat com a normes dominants i legítimes (Coll-Planas, 2013).

Segons Miquel Missé (2018), la violència i l'odi contra les persones LGTBI no es poden entendre només com a casos aïllats, sinó com l'expressió visible d'un sistema que imposa categories fixes sobre el sexe i el gènere. La seva funció és mantenir un ordre normatiu que sanciona qualsevol dissidència, ja sigui a través d'agressions físiques i verbals, la ridiculització, la invisibilització en els mitjans i institucions, o l'exclusió en l'àmbit laboral, educatiu i sanitari.

La LGTBI-fòbia es manifesta de diverses formes:

- **Violència física i verbal:** agressions, insults o burles per motius d'orientació o identitat.
- **Discriminació institucional:** manca de reconeixement legal, dificultats per accedir a serveis o atenció inadequada.
- **LGTBI-fòbia interioritzada:** quan les pròpies persones sexualment i genèricament diverses assumeixen i reproduïxen discursos discriminatoris contra si mateixes, com a conseqüència de la pressió social.
- **Invisibilització i estigmatització:** absència de referents positius, manca de dades i representacions estereotipades que contribueixen a reproduir desigualtats.

Com destaca Platero (2012), aquestes formes de violència no són lineals ni homogènies, sinó que s'entrellacen amb altres eixos de desigualtat —com l'edat, la classe social, l'origen o la funcionalitat— generant experiències diferenciades de discriminació. Una persona migrant LGTBI pot patir múltiples capes d'exclusió que no es poden analitzar de manera aïllada.

Per això, els plans locals han de situar la lluita contra la LGTBI-fòbia com un objectiu transversal, reconeixent la seva naturalesa estructural i treballant tant en la prevenció com en l'atenció i la reparació. Això implica desenvolupar estratègies de sensibilització comunitària, formació del personal municipal i mecanismes de denúncia i acompanyament accessibles i segurs.

2.4. Els plans d'igualtat LGBTI+

Per entendre l'actual desenvolupament de les polítiques LGBTI+ en el nostre context, cal tenir en compte tres aspectes: la **força del moviment LGBTI+**, la **trajectòria en polítiques per la diversitat afectiva, sexual i de gènere a Catalunya** i, el recorregut **de les polítiques LGBTI+ al món local**.

L'impuls dels Plans d'Igualtat LGBTI+ sorgeix del **previ reconeixement d'una situació de desigualtat** o discriminatòria per raó d'identitat sexual i/o de gènere, i demostra la voluntat de voler transformar aquesta realitat propiciant un model de ciutadania basat en el respecte i l'equitat.

Els plans DASIG s'entenen com a una eina per a treballar de manera **transversal** el principi d'igualtat, a través de diferents actuacions que s'emmarquen en els diferents àmbits de la gestió de les administracions locals. Aquest plantejament requereix un fort compromís i sensibilització política, així com la voluntat i la implicació del conjunt del personal del municipi implicat. Alhora, és essencial la implicació activa de la ciutadania per generar una cultura compartida de respecte i inclusió, tot i que la responsabilitat última de la implementació i el seguiment del pla recau en l'ens local. Es pot dir, llavors, que un Pla DASIG s'utilitza tant per a **planificar i posar en marxa un seguit d'actuacions concretes, com per prevenir el seguiment i l'avaluació posterior**. En aquest sentit, han d'existir mecanismes per a mesurar l'impacte i els possibles efectes del mateix en les condicions de vida dels i les ciutadanes a les quals va adreçat.

MARC LEGAL

La conquesta de visibilitat, reconeixement i drets de la comunitat LGTBI no es pot entendre sense la lluita i les reivindicacions dels moviments socials. Aquesta lluita, la qual agafa força sobretot entre els anys 80 i 90, ha estat enfocada a l'equiparació de drets, la no discriminació i la participació social i política en igualtat de condicions. Els drets sexuals caracteritzen les reivindicacions i demandes d'aquests moviments socials: drets sobre l'accés al propi cos, les relacions i la sexualitat, la regulació de les parelles, drets reproductius, la diversitat familiar, l'ètica de la cura, dret a l'autodeterminació vers la identitat de gènere, etc. (Diputació de Barcelona, 2018).

A continuació, es fa una relació dels marcs legals vigents amb relació als drets LGTBI a l'àmbit europeu, a l'Estat Espanyol i a nivell català.

1) Àmbit internacional i europeu

Diversos tractats i acords internacionals reconeixen els drets humans de les persones LGTBI. Entre ells destaquen:

- **Resolucions del Parlament Europeu** del 8 de febrer de **1994**, del 18 de gener de **2006** i del 24 de maig de **2012**, relatives a la igualtat de drets de lesbianes i gais i a la lluita contra la discriminació i l'homofòbia.
- **Directiva 2000/78/CE**, del Consell, relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte al lloc de treball i en l'ocupació.
- **Carta de drets fonamentals de la Unió Europea**, que consagra la prohibició de discriminació per orientació sexual com a dret primari de la Unió.

- **Resolució de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, del 22 d'abril de 2015**, la qual insta als Estats a incorporar procediments ràpids i accessibles en l'autodeterminació del gènere de les persones trans*.

2) Àmbit estatal

En relació amb l'àmbit de l'**Estat Espanyol**, es destaquen les principals iniciatives legislatives que afecten les persones LGTBI:

- **Llei orgànica 10/1995**, de 23 de novembre, que entre altres aspectes incorpora al Codi Penal l'agreujant de responsabilitat criminal en delictes motivats per l'orientació sexual de la víctima (article 22).
- **Llei 62/2003**, de 30 de desembre, que regula la igualtat de tracte i la no-discriminació laboral per raó d'orientació sexual.
- **Llei 13/2005**, d'1 de juliol, que va permetre el matrimoni entre persones del mateix sexe.
- **Llei 14/2006**, de 26 de maig, que va regular els drets de les dones lesbianes en matèria de reproducció humana assistida.
- **Llei orgànica 8/2021**, de 4 de juny, de protecció integral de la infància i l'adolescència enfront de la violència.
- **Llei orgànica 10/2022**, de garantia integral de la llibertat sexual.
- **Llei 15, 2022**, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i no discriminació.
- **Llei 4/2023**, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans* i per la garantia dels drets de les persones LGTBI, la qual parteix del criteri d'autodeterminació i elimina els requisits actuals d'haver-se d'hormonar durant dos anys i un informe mèdic per canviar el sexe al registre, i n'hi haurà prou amb la voluntat de la persona si és major de 16 anys. Prohibeix les teràpies de reconversió i la modificació genital de les persones intersexuals menors de 12 anys.
- **En el conjunt d'Espanya, actualment es compta amb 18 lleis autonòmiques per garantir els drets i la protecció de les persones del col·lectiu LGTBI**, desplegadas en 14 comunitats autònomes: País Basc, Galícia, Andalusia, Catalunya, Canàries, Extremadura, Madrid, Murcia, Balears, Comunitat Valenciana, Navarra, Aragó i Cantàbria. D'aquestes 18 lleis, 11 estan destinades al col·lectiu LGTBI en general i en concret 7 són específiques pel col·lectiu trans+.

3) Àmbit català

En aquesta línia, Catalunya ha estat i és un territori pioner i exemplar en el disseny i la implementació de polítiques d'igualtat vers la diversitat sexual i de gènere. L'octubre de 2014, l'aprovació al Parlament de Catalunya de la **Llei 11/2014 per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la lesbofòbia, la bifòbia i la transfòbia** donà un nou impuls obligant les administracions públiques catalanes a implementar mesures efectives contra la discriminació de les persones LGBTI+.

L'**article 3.2.** obliga la Generalitat i els ens locals del territori a promoure les condicions per fer-la plenament efectiva en els àmbits competencials respectius, i l'article 6 obliga a assegurar la cooperació interadministrativa com a principi orientador. L'Àrea per a la Igualtat de Tracte i no Discriminació de Persones Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere i Intersexuals de la Generalitat de Catalunya té com a funcions impulsar el desplegament i avaluar la implementació i el compliment de la llei.

Tal com expressa Jaurena i Salas (2015: 16), no es tracta d'una llei de reconeixement de drets, sinó de garantia de drets, ja que pretén "convertir la igualtat formalment ja reconeguda a les lleis en favor de les persones LGTBI en igualtat real i efectiva" (2015: 16). En aquest sentit, la llei està pensada des d'una mirada integral, abastant diferents sectors i àmbits d'intervenció: Educació, Cultura, lleure i esport, Mitjans de comunicació, Salut, Acció social, Mercat laboral, Famílies, Formació i sensibilització, Privació de llibertat, Participació i solidaritat, Transsexualitat i intersexualitat.

Un altre aspecte destacable de la llei, és que contempla la creació d'una **Xarxa de Servei d'Atenció Integral (SAI)**, amb l'objectiu d'atendre a persones que pateixin, hagin patit o estiguin en risc de patir discriminació o violència per raó d'orientació afectiva-sexual o per identitat de gènere.

Igualment, també contempla la creació d'un **òrgan consultiu permanent** i un **òrgan rector i coordinador de les polítiques LGTBI**, encarregat d'executar i de coordinar les polítiques LGTBI dels diversos departaments de la Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, la llei és innovadora també pel seu **caràcter sancionador**. La mateixa desplega mecanismes per garantir el dret a la igualtat de les persones LGTBI, com, per exemple, un sistema d'infraccions i de sancions⁴ que es poden trobar al capítol IV de la llei.

L'**article 34** estableix que les infraccions poden ser lleus, greus o molt greus, sempre que no siguin constitutives de falta o delictes⁵. A tall d'exemple, una infracció lleu és emetre intencionadament expressions vexatòries que incitin a la violència i tinguin connotacions homofòbiques, bifòbiques, lesbofòbiques o transfòbiques en els mitjans de comunicació, en discursos o en intervencions públiques. Una infracció greu és, per exemple, impedir a una persona, d'una manera intencionada, la realització d'un tràmit o l'accés a un servei públic per causa de l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'aquesta persona. I, un infracció molt greu mencionada a la llei és, per exemple, convocar espectacles públics o activitats recreatives que tinguin com a objecte la incitació a l'odi, a la violència o la discriminació de les persones LGTBI.

Pel que fa a les administracions públiques catalanes la llei inclou un parell d'articles que tenen especial rellevància. Per una banda, l'Article 10, que insta a les administracions a **oferir formació sobre la qüestió LGTBI+ a tot el personal** (funcionari o laboral) que

⁴ L'article 31 de la Llei 11/2014, LGTBI estableix que "1. Són infraccions administratives en l'àmbit dels drets de les persones LGTBI les accions o omissions tipificades per aquesta llei i compreses dins l'àmbit material de competència de la Generalitat o dels ens locals de Catalunya, sempre que no constitueixin falta o delictes". I l'article 38 de la mateixa llei estableix que "La competència per a incoar els expedients administratius del règim sancionador d'aquesta llei i la imposició de les sancions correspon a la persona titular de la secretaria general del departament competent en matèria de no discriminació de les persones LGTBI".

⁵ A l'article 35 s'estableix un règim de sancions per als diferents tipus d'infraccions mencionades.

fa tasques de prevenció, detecció, atenció, assistència i recuperació en els àmbits de la salut, l'educació, el món laboral, els serveis socials, la justícia i els cossos de seguretat, l'esport i el lleure, i la comunicació; en altres paraules, tothom que està en contacte directe amb la ciutadania. I, d'altra banda, l'Article 11 que estableix el **Deure d'Intervenció** que obliga als i a les professionals esmentats en l'article anterior a comunicar als òrgans competents qualsevol situació de discriminació o violència LGTBI-fòbica de la que tinguin coneixement com a part de l'exercici de la seva feina. Per facilitar el compliment d'aquest mandat la Generalitat ha elaborat el següent protocol: <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/lgbti/normativa-lgbti/Deure-dintervencio/>

En aquest marc cal destacar normativa complementària desenvolupada per la Generalitat:

- **Acord GOV/147/2017, pel qual s'aprova el protocol del deure d'intervenció.**
- **Instrucció 1/2019, sobre el canvi de formularis per incorporar la diversitat sexual i de gènere.**
- **Acord GOV/45/2022, per reconèixer i garantir el no binarisme en l'acció administrativa.**

Anteriorment, l'**Estatut d'Autonomia** ja va establir un concepte expressament ampli de **família** esmentant, entre d'altres, les famílies constituïdes per persones LGBTI+ a l'article 40.2. A més, a l'article 40.8. s'estableix que "els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones". A més, la **Llei 3/2005**, del 8 d'abril, de modificació de la Llei 9/1998, del Codi de Família, de la **Llei 10/1998**, d'unions estables de parella, i de la **Llei 40/1991**, del Codi de Successions per causa de mort en el Dret Civil de Catalunya, en matèria d'adopció i tutela estableix el dret a l'adopció per part de persones homosexuals.

És rellevant que l'any 2020 es va aprovar la **Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista**. La Llei 5/2008 va suposar un abans i un després en termes d'abordatge de la violència de gènere, ja que identifica la violència masclista com una vulneració greu dels drets humans de les dones, i és a partir d'aquesta premissa on es posa de manifest la necessitat de responsabilitzar als poders públics sobre l'obligació de garantir la protecció de la dignitat, la vida i la llibertat de les dones. Per primera vegada, aquesta llei exposa el problema de la violència de gènere com una problemàtica estructural i sistèmica, i identifica la relació desigual de poder present entre ambdós sexes. Davant aquest context, la Llei 17/2020 té la voluntat de respectar la diversitat de gènere i, per tant, protegir el dret de les dones transgènere, cisgènere i de les persones no binàries. A diferència de l'anterior, la llei especifica que la violència pot ser causada tant per acció com per omissió, i amplia el concepte violència introduint la violència digital i la violència en l'àmbit social i comunitari.

Al mateix 2020 es va publicar al BOE la **Llei 19/2020, de 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no discriminació**, la qual estableix els principis i procediments per garantir el dret a la igualtat de tracte i la no discriminació, el respecte a la dignitat humana i la

protecció davant de qualsevol conducta de discriminació que pugui atemptar contra la dignitat de les persones, amb independència de qualsevol circumstància personal o social. El text proposa desenvolupar les accions, organismes i canals de denúncia per qualsevol discriminació que pugui donar-se per raó de naixement o lloc de naixement; procedència, nacionalitat o pertinença a una minoria nacional; raça, color de pell o ètnia; opinió política o d'una altra índole; religió, conviccions o ideologia; llengua; origen cultural, nacional, ètnic o social; situació econòmica o administrativa, classe social o fortuna; sexe, orientació, identitat sexual i de gènere o expressió de gènere; ascendència; edat; fenotip, sentit de pertinença a grup ètnic; malaltia, estat serològic; discapacitat o diversitat funcional, o per qualsevol altra circumstància de la condició humana, real o atribuïda.

A la vegada, pretén promoure l'erradicació del racisme i la xenofòbia; de l'antisemitisme, la islamofòbia, l'arabofòbia, la cristianofòbia, la judeofòbia i l'antigitanisme; de l'aporofòbia i l'exclusió social; del capacitisme; de l'anormalofòbia; del sexisme; de l'homofòbia, la transfòbia, la bifòbia o la intersexofòbia. Amb aquesta finalitat la norma regula els drets i les obligacions de les persones (físiques i jurídiques; públiques i privades) i estableix els principis d'actuació que han de regir les mesures dels poders públics per prevenir, eliminar i corregir tota forma de discriminació (directa o indirecta). Cal destacar que la llei pretén transformar legislativament el principi d'igualtat i de "tolerància zero" a les discriminacions, fent efectiva la construcció d'una societat diversa i que abasta en el seu àmbit d'aplicació a totes les persones que actuïn a Catalunya, incloent, fins i tot l'àmbit, telemàtic o de les xarxes socials amb origen o destí l'àmbit territorial català.

Finalment, és important destacar la Llei trans* catalana, la qual garanteix els drets de les persones trans*, també d'infants i adolescents trans*, i vol erradicar qualsevol discriminació per raó d'identitat o expressió de gènere.

METODOLOGIA

La metodologia de recerca utilitzada en aquest estudi està inspirada en les perspectives participatives d'investigació-acció que assumeixen, per una banda, el caràcter indissociable de la recerca i l'acció col·lectiva i, per l'altra, el paper actiu de les persones en la comprensió de les seves realitats, així com la seva capacitat d'agència per a la transformació de relacions de poder (Colectivo IOE, 2003; Montero, 2006; entre d'altres). Aquest tarannà de participació estarà present en les diferents etapes del treball mitjançant: a) la coordinació constant entre l'equip de recerca i les persones responsables de l'encàrrec per part de l'Ajuntament; b) la generació d'espais de reflexió col·lectiva en diferents fases de l'estudi i, c) la devolució dels resultats de la recerca i la proposta d'accions de millora.

1) Objectius

L'estudi està orientat a assolir els següents objectius:

Objectiu General

Construir de manera participativa els documents i mecanismes de base de la futura Estratègia d'Acció DASIG de l'Ajuntament de Sant Joan Despí.

Objectius Específics

- Elaborar una diagnosi que permeti identificar els punts forts, els febles, les oportunitats i les amenaces en la protecció dels drets i les llibertats de les persones LGTBI del territori.
- Elaborar un Pla d'Acció que serveixi com a carta de navegació per a les polítiques DASIG del territori a curt, mig i llarg termini.
- Dissenyar un mecanisme participatiu de seguiment de la implementació del Pla, per garantir l'assoliment dels seus objectius i la consecució dels resultats.

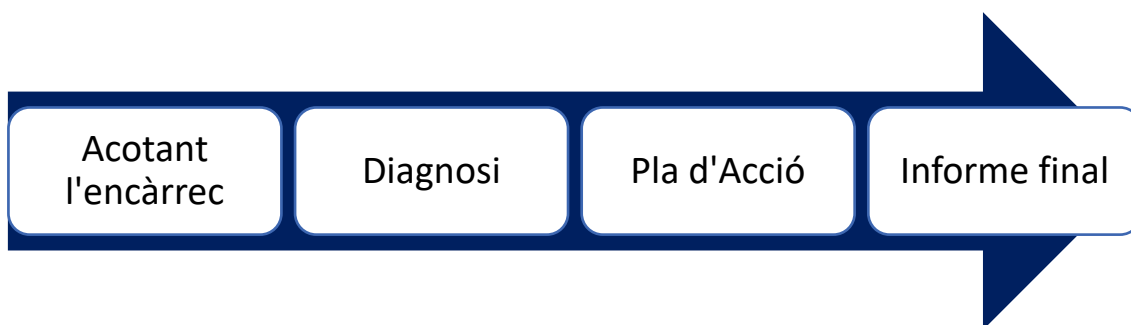
2) Àmbits d'anàlisi

En el procés d'estudi i planificació, els àmbits d'anàlisi s'han seleccionat a partir d'un procés de reflexió conjunta entre l'equip investigador i les responsables de l'ens local, en base a les necessitats detectades al municipi, sent següents:

1. Compromís institucional
2. Coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere
3. Esports i lleure
4. Cultura i oci
5. Espai públic i LGTBI-fòbia

3) Fases del procés

L'estudi s'ha estructurat en 4 fases que presentem a continuació:

FASE-1: Acotant l'encàrrec

Va consistir en una reunió tècnica amb les responsables de l'encàrrec per part de l'Ajuntament de Sant Joan Despí i les responsables de l'execució per part de l'Institut Diversitas. L'objectiu de la reunió va ser consensuar el marc general de l'estudi (fases, calendari, etc.), així com establir la metodologia de coordinació entre les parts, per tal de garantir el correcte desenvolupament de l'encàrrec.

FASE-2: Diagnosi

La diagnosi està orientada a assolir els següents objectius:

1. Fer una descripció aproximada de les diferents realitats de les persones LGTBI al municipi.
2. Conèixer com s'està abordant la qüestió de la diversitat afectiva, sexual i de gènere des de l'Ajuntament.
3. Identificar els punts forts i els punts febles del municipi en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere.
4. Identificar els objectius prioritaris a treballar per garantir els drets de les persones LGTBI a Sant Joan Despí.

Per dur a terme aquests objectius, la diagnosi va incloure diferents tècniques de recollida d'informació que s'exposen a continuació:

- **Recerca documental**

En primera instància, es van recopilar dades i informacions sobre la història, l'estat actual i la manera en que s'està treballant la qüestió DASIG al municipi des de la perspectiva de l'Ajuntament de Sant Joan Despí

Els documents revisats van ser:

- Adhesió al Pla LGTBI del Consell Comarcal i el Pla
- Memòries del departament (2021, 2022, 2023 i 2024)
- Adhesió xarxa SAI
- Díptic SAI
- Protocol local d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci
- Protocol municipal d'actuació davant el sexisme i les violències sexuals a l'àmbit esportiu
- Guia de comunicació inclusiva (entitats i genèrica per professionals de l'ens local)
- La inclusió de "No binària" a la sol·licitud del conveni d'entitats (2021)
- Web oficial Ajuntament de Sant Joan Despí

- **Disseny d'eines metodològiques**

El següent pas respon al disseny de les eines metodològiques utilitzades a la fase següent de treball de camp, a partir de la informació recollida a la fase anterior.

→ **Guió de l'enquesta ciutadana** (Annex 1).

Es va dissenyar una enquesta ciutadana online oberta a la ciutadania de Sant Joan Despí amb l'objectiu de recollir el màxim de veus possibles i diverses sobre la qüestió LGTBI al municipi.

→ **Guió de les entrevistes en profunditat** (Annex 2).

Les entrevistes es van estructurar en quatre blocs:

- a) **Passat.** Història personal de participació, militància i/o vinculació de la persona entrevistada amb el tema LGTBI, que justifica el seu caràcter "d'informant clau" en el context de la Diagnosi i Pla Local DASIG. En alguns casos, s'ha considerat que "la clau" ve donada per la posició institucional o

organitzacional de la persona, que es valora com a estratègica de cara a la futura implementació del pla a nivell local.

- b) **Present.** Percepció de la persona entrevistada sobre el nivell de sensibilització existent al municipi respecte la diversitat afectiva i sexual, a nivell general, a partir del seu coneixement de: el teixit associatiu local, casos o situacions específiques de LGTBI-fòbia.
- c) **Àmbits socials.** Percepció de la persona entrevistada sobre com considera que està el tema LGTBI al municipi en els diferents àmbits socials: educació, salut, treball, cultura, esports, lleure i oci, diversitat cultural i religiosa, visibilitat i participació, acció social i el compromís institucional.
- d) **Futur.** Línies d'acció, objectius o accions concretes que la persona entrevistada identifica com a prioritàries a treballar en relació a la temàtica en els propers 3 anys a nivell local. D'aquest apartat es va extreure la informació per elaborar el Pla Local DASIG.

→ **Guió del grup focal** (Annex 3).

El grup focal es va dissenyar amb el propòsit de facilitar un debat estructurat i participatiu entre diferents persones vinculades directament i/o interessades en la temàtica LGTBI a nivell local. Des d'aquesta perspectiva, el guió de la trobada es va plantejar al voltant de 3 blocs temàtics:

a. Present

- Nivell de sensibilització ciutadana sobre les persones LGTBI.
- Percepció de la qüestió LGTBI als diferents àmbits socials de Sant Joan Despí.
- Valoració de la tasca que fa l'Ajuntament de Sant Joan Despí en relació al tema LGTBI.

b. Prioritats i reptes de futur

- Principals prioritats que hauria de tenir el Pla per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de l'Ajuntament, per tal de treballar a partir d'ara i en els pròxims anys.

c. Mecanismes de validació i seguiment de pla

La metodologia utilitzada per promoure i moderar el diàleg va consistir en:

- Presentar un resum de les conclusions prèvies extretes sobre cada tema en les entrevistes en profunditat realitzades prèviament.
- Obrir el debat entre les persones assistents sobre aquestes conclusions, per tal d'expressar el seu acord o desacord, o afegir matisos.

• **Treball de camp**

A la fase de treball de camp s'ha recollit la informació a partir de les quatre eines dissenyades a la fase anterior:

✓ **Enquesta ciutadana**

L'enquesta va estar oberta entre el 24 de març al 6 d'abril de 2025, ambdós inclosos, període en el qual es va difondre a través dels diversos canals d'informació de l'Ajuntament i per correu electrònic a contactes clau del municipi. L'enquesta va ser dissenyada com una eina aproximativa, per tant, els resultats no representen la realitat de tota la població del territori, sinó només de les 82 persones que la van contestar.

✓ **Entrevistes en profunditat**

Es van realitzar 3 entrevistes en profunditat a persones considerades “informants clau” sobre el tema al municipi.⁶

✓ **Grups Focals**

Es van dur a terme 3 grups focals, a ciutadania, personal tècnic de l'Ajuntament, i professorat, incloent la perspectiva interseccional.⁷

Els grups focals van estar orientats a obrir un espai de reflexió i diàleg sobre els primers resultats de la diagnosi recollits a les entrevistes en profunditat i a l'enquesta ciutadana, per tal d'identificar les línies argumentals principals, així com els enfocaments minoritaris.

• **Sistematització i anàlisi de la informació**

La sistematització i anàlisi de la informació recopilada va incloure les següents tasques:

1. **Transcripció semi-literal de les entrevistes i del grup focal**

Per tal de facilitar l'observació i anàlisi de les informacions i arguments utilitzats per les persones que van participar en alguna de les metodologies de recerca, es va fer una transcripció semi-literal, posant èmfasi en el contingut i no tant en la forma de les enunciacions. D'aquesta manera, les transcripcions recullen el contingut central aportat per cada persona i ometen les expressions col·loquials o interjeccions de dubtes o pauses, que en el marc d'aquest estudi (i considerant els seus objectius i metodologia) es va valorar que no aportaven informació rellevant.

2. **Anàlisi de contingut**

De cadascuna de les entrevistes, dels apunts del focus grup i dels resultats de l'enquesta ciutadana es van identificar i recollir les informacions i arguments més recurrents i fonamentats de cadascun dels blocs temàtics, els quals van ser organitzats a partir de la pròpia estructura d'argumentació que es deriva d'ells.

3. **Triangulació**

Per tancar la fase de diagnosi, es va dur a terme una triangulació de tota la informació recollida, tant de la recerca documental, com dels resultats de l'enquesta ciutadana, com de les entrevistes en profunditat i dels grups focals.

En poques paraules, la triangulació consisteix a observar tot el material recollit amb les diferents eines de recerca per tal d'identificar els diferents arguments (o línies discursives) desenvolupats per les persones que van participar dels diferents espais de recollida d'informació. D'aquesta manera, es poden observar els consensos (o aspectes en què la majoria de participants va contestar de manera similar) i els matisos (o arguments que van aparèixer menys, però que aporten altres mirades sobre un tema en particular).

La triangulació permet contrastar els resultats obtinguts en els diversos mètodes quantitatius i qualitatius d'investigació en una mateixa unitat d'anàlisi, en aquest cas en l'estat de la qüestió DASIG al municipi de Sant Joan Despí. A l'apartat següent es presenten els resultats d'aquest procediment, així com un primer recull de propostes orientades a la posterior elaboració del Pla d'acció.

⁶ Disponible a l'annex 4 per a més informació sobre les persones que van ser seleccionades per a realitzar una entrevista en profunditat.

⁷ Veure a l'annex 4 les persones participants en els grups focals.

- **Càpsules formatives**

El present pla incorpora una càpsula formativa de sis hores a distribuir segons les necessitats de l'Ajuntament, en tres sessions de dues hores sobre conceptes bàsics de la diversitat afectiva, sexual i de gènere i aspectes rellevant de la Llei 11/2014 com és el deure d'intervenció. L'objectiu és difondre aquest coneixement en les persones que han format part del procés de construcció i les persones que s'encarregaran de la implementació i el seguiment del pla per assegurar uns coneixements bàsics de la matèria. S'han realitzat les tres càpsules formatives: al personal tècnic, referents d'equipaments municipals i entitats esportives.

FASE-3 i 4: Pla d'accions i Informe final

En aquesta fase es presenten les línies d'acció, objectius i accions que formen part del pla d'acció per la diversitat afectiva, sexual i de gènere de Sant Joan Despí (LGTBI), les quals han estat elaborades a partir de les aportacions de les diverses persones que van participar en les diferents fases de la diagnosi i de noves propostes d'accions i/o objectius, que des de l'equip de recerca de l'Institut Diversitas, com a persones investigadores del procés, considerem que són pertinents a la realitat de Sant Joan Despí.

DIAGNOSI

El present apartat mostra els resultats de la diagnosi, on es contextualitza i s'analitzen les informacions extretes a partir de les tècniques de recollida d'informació explicades anteriorment. La diagnosi esdevé una eina clau per elaborar el Pla per a la Diversitat afectiva, sexual i de gènere, ja que els objectius i les accions concretes del mateix s'articulen per tal de donar resposta a les necessitats específiques del municipi.

La diagnosi està organitzada en tres apartats els quals finalitzen amb una taula que recull les Àrees de Millora i els Punts Forts a mode de síntesi.

- 1) Aproximació contextual a la realitat LGBTI+ del municipi.
- 2) Estat de la qüestió de diversitat afectiva sexual i de gènere (DASIG).
- 3) Recull de les prioritats identificades per les persones participants a tenir en compte en la futura elaboració del Pla Local DASIG.

1) Aproximació contextual a la realitat LGBTI+ del municipi

Sant Joan Despí és un municipi del Baix Llobregat amb una població de 35.012 habitants (IDESCAT, 2024), on hi viuen lleugerament més dones (51,7%) que homes (48,3%). El municipi presenta una estructura poblacional en procés d'envelliment, amb índexs de

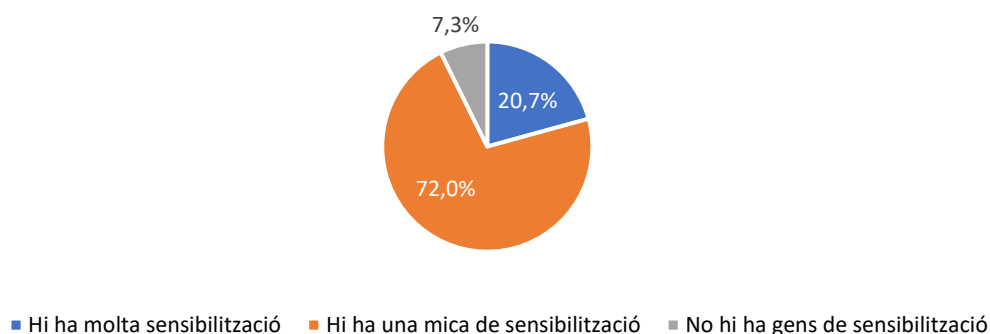
dependència senil i sobre envelliment significatius, especialment en el cas de les dones. Tot i això, destaca també per una base demogràfica jove, especialment masculina, en les franges d'edat de 0 a 14 anys. L'atur femení és superior al masculí (7,3% en dones enfront del 4,4% en homes), i la taxa de població estrangera és inferior a la mitjana comarcal i catalana. Tot i tractar-se d'un Pla Local de diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG), no es disposa de dades específiques sobre la població del col·lectiu LGTBI al municipi, ja que legalment no es recullen aquest tipus d'informacions en les estadístiques oficials.

En termes d'igualtat de gènere, Sant Joan Despí compta amb una llarga trajectòria institucional. Ha estat pioner a nivell comarcal, amb regidories específiques des de 1999, l'aprovació de diversos plans d'equitat, la creació del Consell de Dones o l'obtenció recent del distintiu SG CITY 50-50 amb nivell d'“Experta”. Tot i que el focus ha estat històricament centrat en la igualtat entre dones i homes, durant **els darrers anys s'han impulsat accions més específiques en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere** (veure al següent apartat “compromís institucional”). D'altra banda, Sant Joan Despí disposa d'un teixit associatiu actiu, amb més de 80 entitats inscrites en el registre municipal. Tot i que en l'actualitat, **no consta cap entitat LGTBI constituïda específicament al municipi**, fet que constitueix un element rellevant a tenir en compte en el marc de la planificació local en aquest àmbit.

Pel que fa a la percepció social sobre la realitat LGTBI, les dades obtingudes mostren que una part significativa de la ciutadania que ha participat en el procés d'elaboració del pla considera que a Sant Joan Despí hi ha un **nivell mitjà de sensibilització** en relació amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG). Aquesta sensibilització es percep com **present però desigual**, segons els espais i àmbits municipals.

Segons les respostes recollides a l'enquesta ciutadana (82 participants), un 72% opina que “hi ha una mica” de sensibilització; un 20,7% considera que “hi ha molta”; i només un 7,3% creu que “no n'hi ha gens”. Aquestes dades es complementen amb aportacions provinents de les entrevistes i grups focals, que matisen i reforcen aquestes percepcions. Així, tot i detectar-se una certa evolució positiva en relació a la sensibilització sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG), també s'identifica que queda marge de consolidació.

Gràfica 1. Quin nivell de sensibilització ciutadana creus que hi ha actualment a Sant Joan Despí?

Base: 82.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

Una de les idees més reiterades és l'**elevat desconeixement** sobre qüestions relacionades amb la DASIG, com ara el significat de les sigles del col·lectiu o la diferència entre orientació sexual, identitat i expressió de gènere. Igualment, es detecta una **presència forta de l'heteronormativitat** en la vida quotidiana. Per exemple, s'ha assenyalat la no visibilització de persones del col·lectiu LGTBI en espais públics, com ara el fet que gairebé no es vegin parelles del mateix sexe agafades de la mà pel carrer. Aquesta situació es contextualitza en un entorn on el sistema sexe-gènere està fortament arrelat, i que en alguns casos dona lloc a actituds discriminatòries com **comentaris LGTBI-fòbics o agressions verbals**, especialment envers persones trans* o amb expressions de gènere no normatives.

D'altra banda, es constata per part de les persones que s'ha recollit la veu que la **manca de referents visibles** i l'**absència d'un moviment organitzat LGTBI** al municipi, juntament amb la **proximitat a grans ciutats com Barcelona**, poden contribuir al fet que **Sant Joan Despí no sigui percebut com un municipi plenament LGTBI-friendly**. Si bé es reconeix la tasca de l'ens local en matèria de sensibilització, també s'indica que l'impacte pot ser limitat en la mesura que les accions depenen principalment d'un únic agent, sense una xarxa més àmplia d'implicació social o comunitària. Alguns testimonis també alerten sobre la **importància de com es fa la visibilització**, ja que, en determinats contextos poc sensibilitzats, pot generar **resistències o rebuig**, una situació que s'ha identificat recentment. Aquesta realitat local no és un fet aïllat, sinó que s'inscriu en una tendència global marcada per l'avenç de moviments d'extrema dreta i discursos reaccionaris que han intensificat el rebuig social cap a la diversitat sexual i de gènere, posant en risc conquestes i drets que semblaven consolidats.

En conjunt, es conclou que cal **reforçar els esforços de sensibilització i formació**, especialment entre la població jove, i continuar treballant per consolidar una societat **més inclusiva, informada i respectuosa amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere**.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
• Presència d'heteronormativitat i desconeixement social, especialment entre la població jove, que pot afavorir l'aparició d'actituds i discursos LGTBI-fòbics.	• Impuls institucional en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere, amb accions que contribueixen a una sensibilització progressiva a nivell local.
• Absència d'entitats LGTBI locals, fet que limita l'organització comunitària i dificulta la corresponsabilitat en la promoció de drets.	• Percepció ciutadana moderadament sensibilitzada, amb un 72% que reconeix "una mica" de sensibilització i un 20,7% que en detecta "molta".

2) Estat de la qüestió de diversitat afectiva sexual i de gènere (DASIG) al municipi

El següent apartat mostra informació sobre les accions impulsades per l'Ajuntament de Sant Joan Despí, les entitats i les organitzacions del municipi per promoure la DASIG,

així com les percepcions sobre el tema recollides a través dels diferents instruments utilitzats en el treball de camp, per àmbits temàtics:

- Compromís institucional;
- Coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere;
- Esports i lleure;
- Cultura i oci;
- Espai públic i LGTBI-fòbia.

- **Compromís institucional de l'Ajuntament de Sant Joan Despí**

S'inicia amb un primer apartat específic del compromís institucional de l'Ajuntament de Sant Joan Despí en la promoció de polítiques locals per promoure la DASIG. Aquest apartat està en primer lloc i té un espai específic perquè les accions que s'han fet en els diferents àmbits que es recullen a continuació no serien possibles si no hi hagués un posicionament per part de les institucions.

En concret, es destaquen els següents plans, protocols i polítiques en relació al compromís institucional:

Taula 1. Polítiques, plans i protocols realitzats per l'Ajuntament de Sant Joan Despí en relació amb la DASIG

Regidoria Igualtat i polítiques LGTBI	2019
Servei d'Atenció Integral LGTBI (atencions i difusió del servei)	2019
Adhesió al Pla comarcal per la diversitat sexual i de gènere del Consell Comarcal del Baix Llobregat	2021
Participació a la Taula LGTBI de tècniques del Consell Comarcal	2021-Act.
Adhesió a la xarxa SAI	2021
Protocol local d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci	2022
Protocol municipal d'actuació davant el sexisme i les violències sexuals a l'àmbit esportiu	2022
Guia de comunicació inclusiva (general i per entitats)	2022
Inclusió de "No binària" a la sol·licitud del conveni d'entitats	2021
Integració de clàusules d'igualtat i LGTBI a la contractació pública	2025
Commemoració de diades (31 de març, dia internacional de la visibilitat trans*; 17 de maig, dia contra la LGTBI-fòbia) a través de: - Pintades al banc i pas de zebra amb l'arc iris - Tallers diversos DASIG - Visionat de documentals - L'exposició <i>El plaer de trencar la norma</i>, a càrrec de Sida Estudi.	2021-Act.
Cargola't amb orgull: jornada festiva, 28 de juny, dia de l'Orgull LGTBI.	2018-Act.
Visibilitat de DASIG a xarxes	2021-Act.
Formació sobre diversitat sexual i de gènere als i les professionals del centre residencial Josep Mas i Dalmau	2024
Participació a la II Conferència Internacional de la Xarxa de Serveis d'Atenció Integral LGBTI+ de Catalunya	2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Sant Joan Despí.

L'Ajuntament de Sant Joan Despí compta, des de l'any 2019, amb una **Regidoria d'Igualtat i Polítiques LGTBI**, fet que reflecteix un **compromís institucional específic amb la promoció de la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG)**. Aquest compromís s'ha materialitzat mitjançant diverses accions, adhesions i iniciatives que han contribuït a posicionar el municipi com un actor actiu en la defensa de la igualtat i els drets del col·lectiu LGTBI.

L'any 2021, el consistori es va **adherir al Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere, impulsat pel Consell Comarcal del Baix Llobregat**, i participa de manera activa en la Taula de Tècniques LGTBI de la comarca. Igualment, forma part de la Xarxa SAI LGTBI, una estructura clau per al desplegament de la Llei 11/2014, que té per objectiu garantir els drets de les persones LGTBI i eradicar les diverses formes de LGTBI-fòbia a Catalunya. Recentment, el municipi també ha participat en la II Conferència Internacional de la Xarxa de Serveis d'Atenció Integral LGBTI+ (2024). Aquestes adhesions i participacions han afavorit una millor coordinació de les polítiques públiques en aquest àmbit, així com un major accés a recursos tècnics, formatius i de suport institucional.

Des del Departament d'Igualtat i Polítiques LGTBI, es manifesta un **compromís ferm amb la sensibilització entorn de la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG)**. En aquest sentit, una de les prioritats de l'ens local és impulsar **accions i campanyes simbòliques** que contribueixin a **transformar l'imaginari col·lectiu** i fomentar una ciutadania més oberta i respectuosa amb la diversitat.

Aquest compromís es fa especialment visible amb la **commemoració de diades significatives**, com el 31 de març (Dia Internacional de la Visibilitat Trans*) o el 17 de maig (Dia Internacional contra la LGTBI-fòbia), en el marc de les quals s'organitzen activitats comunitàries i simbòliques. Entre les accions destacades s'hi inclouen la **pintada de bancs i passos de vianants amb la bandera de l'arc iris**, **tallers de sensibilització**, **projeccions de documentals amb debats posteriors**, o **exposicions artístiques** com *El plaer de trencar la norma*, de Sida Estudi, que promou una mirada crítica i inclusiva sobre la sexualitat i el gènere. Aquestes iniciatives s'acompanyen de **campanyes de comunicació i difusió a les xarxes socials**, que amplifiquen el missatge i contribueixen a combatre estigmes.

A més, des de l'any 2018, Sant Joan Despí celebra cada 28 de juny el “**Cargola't amb orgull**”, un esdeveniment que combina **activitats lúdiques, culturals i de sensibilització** per commemorar el Dia Internacional de l'Orgull LGTBI. En els seus inicis, l'acte va ser organitzat pel departament de Joventut i, a partir de l'any 2021, ha passat a ser liderat pel departament d'Igualtat, reforçant així la seva dimensió institucional i transversal. Aquesta jornada festiva esdevé **un espai comunitari, obert i inclusiu**, amb l'objectiu de **visibilitzar la diversitat, promoure el respecte i enfortir el compromís institucional** amb la lluita contra la LGTBI-fòbia i la defensa dels drets del col·lectiu. Alhora, contribueix a **la construcció d'un municipi més igualitari, plural i cohesionador**.

Il·lustració 1. Imatge Cargola't amb orgull 2025

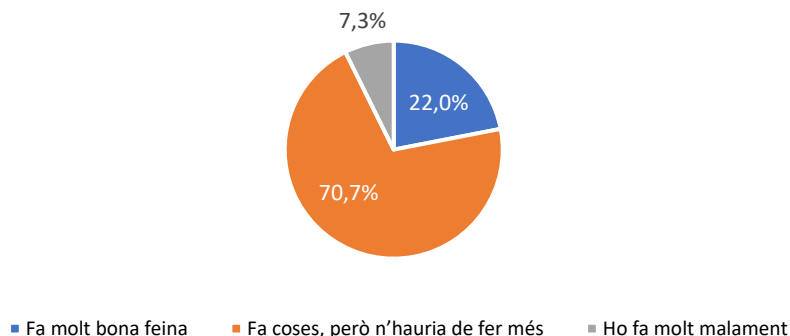
Font: Ajuntament de Sant Joan Despí.

D'altra banda, a nivell municipal, s'han elaborat i implementat diversos **protocols d'actuació davant de violències sexuals en espais d'oci i esportius** (2022), així com una **Guia de comunicació inclusiva** adreçada tant a l'administració com al teixit associatiu local (2022). També cal destacar la **incorporació de l'opció “no binària”** als formularis per a convenis amb entitats (2021), així com l'**inici del procés d'integració de clàusules d'igualtat i LGTBI** en la contractació pública, un àmbit que encara es troba en fase de desenvolupament.

Pel que fa a la percepció institucional, segons les dades recollides a l'enquesta ciutadana (82 respostes), un **70,7%** de les persones enquestades considera que l'Ajuntament **està impulsant accions per promoure la igualtat LGTBI, però que caldria fer-ne més**. Un 22% valora molt positivament la tasca desenvolupada fins ara,

mentre que un 7,3% considera que aquest àmbit no s'està treballant de manera adequada.

Gràfica 2. Com valora la tasca que fa l'Ajuntament en relació amb el col·lectiu LGTBI?

Base: 82.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

Aquestes percepcions són coherents amb els resultats recollits en les entrevistes i els grups focals, on, per una banda, es **valora el compromís de l'ens local amb la promoció de la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG)** i, especialment, es **destaca molt positivament el tracte proper i la implicació personal de l'àrea responsable**. Tanmateix, es reconeix que **encara hi ha marge de millora**.

Tot i el compromís institucional existent, es detecta per part de les persones que han participat en el procés de recollida de dades com **la transversalitat encara no s'ha consolidat plenament a tot l'Ajuntament**. Es posa en valor la **col·laboració activa amb departaments com Joventut, Esports, Cultura i Educació** que es perceben com a àrees sensibilitzades i implicades. No obstant això, altres àmbits com Recursos Humans o Comunicació encara no han integrat de manera estructural aquesta mirada. Aquesta situació no s'atribueix a una manca de voluntat, sinó a dinàmiques internes i càrregues de feina que dificulten la incorporació efectiva de la perspectiva DASIG en processos com la revisió de documents, protocols o comunicacions institucionals. En aquest sentit, es considera que **avançar cap a una transversalitat real** no només implica que les àrees municipals col·laborin amb el departament d'Igualtat, sinó que **proposin i liderin accions amb perspectiva DASIG des dels seus propis àmbits de treball**.

Paral·lelament, es **detecta una manca de formació entre el personal de l'administració**, per la qual cosa es proposa impulsar un pla de formació continuada, així com una revisió interna dels canals, materials i procediments per incorporar-hi aquesta mirada de manera integral.

També s'ha recollit que, malgrat els esforços per incorporar l'opció **"no binària"** en alguns formularis, **aquesta no és una pràctica generalitzada** i es considera insuficient. Es proposa **ampliar les opcions de resposta** a través de desplegable més inclusius o respostes obertes que **reconeixin identitats com "trans femenina" o altres expressions dissidents**, superant la rigidesa del binarisme o la categoria genèrica de "no binària". Així mateix, es reclama que determinades demandes del col·lectiu, com ara

l'accés a l'habitatge per a persones trans*, no siguin percebudes com excepcionals, sinó que es compti amb protocols establerts que permetin una resposta àgil i estructurada.

Pel que fa a les accions de sensibilització, es valora molt positivament per part de les persones a qui hem recollit la veu la celebració anual del “**Cargola't amb orgull**” com a jornada referent, però també es **reivindica la necessitat de programar activitats al llarg de tot l'any i no concentrar-les només en dates commemoratives**, com el mes de juny. En aquest sentit, també **es proposa diversificar les propostes per reflectir la pluralitat de vivències i realitats dins del col·lectiu**, tot afavorint una representació més àmplia i inclusiva.

Finalment, es **detecta una participació ciutadana limitada en les activitats municipals relacionades amb la DASIG**. Malgrat la diversitat d'accions impulsades, es considera necessari revisar i reforçar els canals de comunicació per millorar-ne la difusió, la visibilitat i l'impacte. En aquest marc, es valora que el municipi es troba en un moment clau per consolidar aliances i complicitats amb la ciutadania, un procés imprescindible per ampliar la base social i fomentar respostes col·lectives i comunitàries a les polítiques DASIG.

Servei d'Atenció Integral a la DASIG de Sant Joan Despí (SAI)

L'article 9 de la Llei 11/ 2014 indica que l'òrgan de coordinació de les polítiques LGTBI ha d'oferir el Servei d'Atenció Integral (SAI): un recurs per a l'acompanyament de persones LGTBI, les seves famílies i entorn socioafectiu, per l'atenció de situacions de discriminació i/o violència, i en general un servei per donar resposta a qualsevol necessitat d'assessorament, suport o informació al voltant de la DASIG. En concret, l'obligatorietat d'oferir aquest servei està concentrada en els municipis de 20.000 habitants o més. També proporcionen suport a l'hora de denunciar vulneracions de drets o de realitzar determinades gestions administratives. Així mateix, el personal del SAI acompanya a l'Ajuntament en el disseny, la implementació i l'avaluació de les polítiques locals LGBTI+.

Sant Joan Despí en ser un municipi de 35.012 habitants està obligat a oferir aquest servei tal com s'executa des del 2019. Abans de la seva creació, les demandes relacionades amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG) es vehiculaven principalment a través de l'Oficina Jove. Actualment, el SAI **centralitza totes les accions DASIG del municipi**, i es presenta com un espai segur, gratuït i confidencial, adreçat tant a persones del col·lectiu LGTBI com als seus familiars, amistats, professionals o entitats interessades. Ofereix una atenció integral en tots els àmbits de la vida: acompanyament i suport emocional, informació i assessorament personalitzat, atenció psicològica, i tramitació de gestions administratives com el canvi de nom a la Targeta Sanitària Individual (TSI). Tot plegat amb l'objectiu de lluitar contra la LGTBI-fòbia, promoure la inclusió i el respecte, i garantir que totes les persones LGTBI puguin viure amb plenitud la seva autèntica identitat.

Tot i disposar d'un **díptic informatiu i impulsar accions de sensibilització i formació** —com la realitzada l'any 2024 al centre residencial Josep Mas i Dalmau—, **només un 25,6% de les persones enquestades en el procés participatiu coneixen el servei**, cosa que evidencia la necessitat de millorar-ne la difusió i accessibilitat. En aquest sentit,

es valora positivament la proposta de revisar la seva denominació i estratègies comunicatives per apropar-lo més a la ciutadania. Així mateix, es planteja com a millora la coordinació entre els SAI locals, comarcals i de la Generalitat per garantir el seguiment i el traspàs adequat de les agressions detectades.

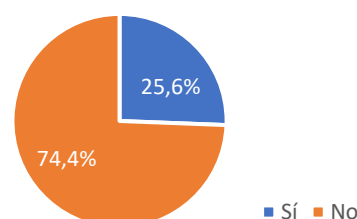
Tant des dels grups focals com des de les entrevistes, **es reconeix de manera molt positiva la tasca del SAI i, especialment, la figura professional de referència com un element clau per generar vincles, confiança i continuïtat**. Aquesta valoració reforça la importància de comptar amb referents accessibles i formats, alhora que posa de manifest la necessitat de consolidar la perspectiva DASIG dins de l'estructura municipal de manera transversal i coordinada.

Il·lustració 2. Cartell de difusió del SAI

Gràfica 3. Coneixes el Servei d'Atenció Integral (SAI) LGTBI de Sant Joan Despí?

Font: extreta del web de l'Ajuntament de Sant Joan Despí.

Base: 82.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

En definitiva, es reconeix la voluntat i el compromís polític de l'Ajuntament de Sant Joan Despí en relació amb la DASIG, però es demana una aposta decidida per reforçar la transversalitat dins l'organització, millorar la visibilitat institucional del treball realitzat i fer créixer el coneixement i l'accessibilitat als serveis específics com el SAI.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
• Manca de transversalitat institucional plena, amb àrees com RRHH o Comunicació encara poc implicades o amb dificultats per assumir la mirada DASIG en el seu funcionament intern.	• Compromís institucional clar i sostingut: disposa d'una Regidoria pròpia des de 2019 i d'una participació activa en xarxes comarcals i espais de coordinació.
• Falta d'un pla de formació estructurat per al personal municipal, i necessitat de revisar canals de comunicació i formularis institucionals per fer-los més inclusius i adaptats a la diversitat.	• Transversalitat assolida amb àrees clau com Joventut, Esports, Cultura i Promoció Associativa, que impulsen accions coordinades i compartides.
• Participació ciutadana escassa i absència d'entitats DASIG locals, fet que limita la resposta comunitària i la corresponsabilitat.	• Presència del Cargola't amb orgull.
• Baix nivell de coneixement i accés al SAI per part de la ciutadania, amb només un 25,6% de persones enquestades que el coneixen.	• Consolidació del SAI com a espai segur i central de referència, amb accions de formació, acompanyament i sensibilització, i una figura professional reconeguda.

- Coeducació i diversitat afectiva, sexual i de gènere

La coeducació és un conjunt d'estratègies i accions d'intervenció educatives que potencien la igualtat d'oportunitats i busquen combatre els estereotips sexistes, androcèntrics, homofòbics, bifòbics i transfòbics, on s'estipula a l'article 12 de la Llei 11/2014 en fa referència.

Davant aquest context i la voluntat política d'incorporar aquesta nova mirada inclusiva als centres educatius, l'Ajuntament de Sant Joan Despí ha realitzat les següents accions:

Taula 2. Accions realitzades per l'Ajuntament de Sant Joan Despí en relació la DASIG a l'àmbit educatiu

Oferta d'activitats i tallers en matèria de DASIG als centres escolars	2021
Xerrada amb famílies DASIG	2022

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Sant Joan Despí

L'Ajuntament de Sant Joan Despí ha impulsat accions en matèria de diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG) en l'àmbit educatiu des de l'any 2021, amb **l'oferta de tallers i activitats als centres escolars del municipi, així com amb l'organització de xerrades adreçades a les famílies** (2022). Aquestes accions, tot i tenir una valoració positiva, funcionen principalment sota demanda i sovint tenen caràcter aïllat, sense una planificació regular que permeti garantir continuïtat o seguiment pedagògic.

El professorat que ha participat en el grup focal valora la tasca realitzada fins ara, però coincideix en **la necessitat de disposar d'un programa de formació estable**, que vagi més enllà dels tallers puntuals i s'integri progressivament en el currículum escolar, tot i reconèixer que aquesta no és una competència directa de l'àmbit local. Algunes persones també apunten que encara existeixen resistències per part d'alguns centres a incorporar aquests continguts, especialment en l'etapa adolescent.

Un dels temes que genera més preocupació, segons els testimonis recollits, és **l'augment de comportaments LGTBI-fòbics**, en especial de caràcter verbal, tot i que en alguns casos també físic. I una **normalització dels insults amb referències a l'orientació sexual** —amb expressions com “gai” o “lesbiana”—, sovint sense saber què signifiquen. Aquesta situació, segons les veus participants, es veu agreujada per la presència de discursos d'odi a través de les xarxes socials i per la manca de referents positius en l'entorn escolar quotidià. En aquest context, s'identifica una **creixent polarització entre els i les adolescents**: per una banda, hi ha una major expressió visible de les dissidències; per l'altra, s'observa la normalització de discursos hostils i de violència simbòlica. Aquest contrast genera tensió als centres i evidencia, segons les aportacions recollides, la necessitat d'enfortir les eines pedagògiques que permetin treballar el respecte, la convivència i els límits de la llibertat d'expressió vinculats als drets humans i la diversitat.

El professorat i altres agents educatius participants coincideixen a destacar la **necessitat d'una aposta clara i sostinguda per la coeducació des de les primeres etapes**, que inclogui progressivament l'educació afectiva i sexual, així com una visibilització activa de la diversitat de gènere i sexual. Es posa èmfasi, també, en la importància d'implicar-hi tant les famílies com el conjunt del personal dels centres (inclosos

el PAS), per tal de construir una comunitat educativa cohesionada i compromesa amb la igualtat.

En paral·lel, es valora positivament la figura dels referents COCOBE (Coeducació, Convivència i Benestar Emocional), així com les iniciatives liderades per infants i adolescents en espais com els consells d'infants i adolescents. En aquest darrer àmbit, es destaca especialment **el projecte del Consell d'Infants de Sant Joan Despí**, orientat a comprendre millor la diversitat, promoure el respecte i visibilitzar la realitat del col·lectiu LGTBIQA+ amb la creació d'una revista monogràfica sobre temàtica LGBTI, impulsada per l'alumnat de 5è i 6è durant el curs 2024-2025. Es tracta d'una acció puntual, si bé el Consell treballa de manera constant altres temàtiques participatives relacionades amb la ciutat. Segons les persones participants, aquestes experiències constitueixen una base sòlida per avançar cap a una educació més inclusiva, tot i que es considera imprescindible reforçar i consolidar aquestes bones pràctiques en el conjunt del sistema educatiu municipal.

Il·lustració 3. Portada de la revista Tothom hi té lloc, realitzada pel Consell d'infants i adolescents

Font: Web de l'Ajuntament de Sant Joan Despí.

Finalment, el grup de professorat planteja diverses línies prioritàries: establir un pla de formació per a docents, alumnat i famílies; ampliar l'oferta d'activitats coeducatives als centres cívics i espais comunitaris; i visibilitzar la DASIG també en l'espai públic i les festes locals. Aquestes propostes reforcen la idea que l'educació en diversitat no pot ser un element puntual, sinó un pilar central per a la construcció d'una societat més justa, lliure i respectuosa.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
● Absència d'un programa educatiu estable i transversal sobre DASIG: actualment les accions són puntuals i a demanda, sense una planificació estructurada que garanteixi continuïtat i cobertura a tots els centres educatius del municipi.	● Existència d'activitats i tallers DASIG als centres educatius des del 2021, així com la realització de xerrades amb famílies i el desenvolupament de projectes com el del Consell d'Infants, que contribueixen a promoure el respecte i la diversitat des d'edats primerenques.
● Presència elevada de LGTBI-fòbia en l'àmbit escolar, especialment en l'etapa adolescent, amb violència verbal i, en alguns casos, física, que posa en risc el	● Implicació d'alumnat i professorat compromès a través d'iniciatives pròpies (revistes, activitats de sensibilització, referents COCOBE), que mostren voluntat

benestar de l'alumnat i evidència la necessitat urgent d'actuar des de l'educació formal i comunitària.	transformadora i generen espais d'aprenentatge i visibilització LGTBI.
---	--

- **Esports i lleure**

L'àrea d'esports i lleure compta amb un alt potencial de transformació social, ja que són àmbits transversals on accedeix ciutadania molt diversa. Per això, és rellevant integrar la DASIG en aquest per arribar a un perfil de ciutadania que no s'arriba per altres vies. Destacant, a més a més, que l'esport és un element de cohesió social i participació ciutadana.

Amb aquesta voluntat, l'ajuntament ha realitzat les següents accions i protocols:

Taula 5. Accions realitzades per l'Ajuntament de Sant Joan Desolí sobre la DASIG a l'àmbit de l'esport i lleure

Protocol municipal d'actuació davant el sexisme i les violències sexuals a l'àmbit esportiu	2022
Formació i difusió en equipaments esportius municipals	2022-Act.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Sant Joan Desolí.

L'Ajuntament de Sant Joan Desolí va aprovar al 2022 un **Protocol municipal d'actuació davant del sexisme i les violències sexuals en l'àmbit esportiu**, complementat amb **formació als equipaments esportius municipals** i al teixit associatiu esportiu des de l'any 2022. A més, el Servei d'Esports promou la campanya "**Valors i Esport**", orientada a fomentar valors com la solidaritat, el respecte i la convivència dins les entitats i clubs esportius locals. En aquesta línia també s'ha impulsat la presència de Punts Lila en esdeveniments esportius organitzats per l'Ajuntament, oberts a la ciutadania com ara la Cloenda de l'esport Escolar, la fira de l'Esport, entre altres.

Segons les persones entrevistades i participants als grups de discussió la **marca Despíesport** ha contribuït a fer de l'esport un espai sensibilitzat, i alguns clubs han participat en commemoracions institucionals llegint manifestos en dies com el 28 de juny. Tot i això, **es valora per part de les testimonis del procés que encara es percep poc impacte visible DASIG des del món esportiu local**. A això s'hi afegeix el repte estructural que suposa el binarisme de gènere present en moltes competicions de l'àmbit federatiu, que sovint dificulta la plena inclusió de persones no binàries. Aquest context posa de manifest la necessitat de continuar treballant per una pràctica esportiva més inclusiva, que garanteixi espais segurs i respectuosos per a tothom.

En el marc del lleure i la sensibilització comunitària, **diversos espais del municipi han participat en activitats impulsades sota demanda del SAI**, incloent tallers específics en matèria DASIG i accions simbòliques com les pintades de bancs i passos de zebra amb l'arc iris. Aquestes accions reforcen el missatge de visibilitat i diversitat en espais juvenils.

Segons els testimonis recollits durant el procés participatiu, **El Bulevard – Oficina Jove** es percep com un espai de referència per a les persones joves, també per aquelles del col·lectiu LGTBI. S'hi aborden amb naturalitat qüestions relacionades amb la diversitat

afectiva, sexual i de gènere, i **es valora especialment el clima de proximitat, corresponsabilitat i seguretat** que s'hi genera. Tot i això, algunes de les persones consultades apunten que el fet d'estar ubicat fora del barri Centre —tot i disposar de transport públic a la porta— pot dificultar l'accés a joves d'altres zones del municipi, la qual cosa pot limitar-ne la participació.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
• La implicació del sector esportiu local amb les polítiques DASIG encara és limitada i no es perceben accions sistemàtiques o visibles en tots els clubs.	• Protocols específics (violències sexuals, comunicació inclusiva) i campanyes com <i>Valors i Esport</i>, que afavoreixen una cultura de respecte i convivència en entorns esportius.
• Cal reforçar la participació comunitària i la consolidació d'aliances estables amb les entitats esportives, millorant la comunicació i promovent la corresponsabilitat institucional.	• Treball entre el SAI i els espais juvenils combinant sensibilització i acció simbòlica en l'espai comunitari.
	• El Bulevard – Oficina Jove constitueix un espai d'acollida per joves LGTBI que promou el lideratge juvenil i l'expressió de necessitats en clau de diversitat.

• Cultura i oci

El desconeixement sobre la DASIG i els estereotips associats al sistema sexe/gènere (anteriorment exposat), són una de les qüestions que més dificulten el ple reconeixement del col·lectiu LGTBI. En general l'oferta cultural i d'oci dels municipis no acostuma a incloure referents LGTBI, reforçant així la seva invisibilitat. Cal tenir en compte que la promoció d'una cultura i un oci inclusivament amb la DASIG és una eina clau per transformar l'imaginari social (Diputació Barcelona, 2017).

Davant aquest context, l'Ajuntament de Sant Joan Despí ha realitzat les següents accions i polítiques:

Taula 6. Accions realitzades per l'Ajuntament de Sant Joan Despí sobre la DASIG a l'àmbit de la cultura i l'oci

Oferta de material sobre DASIG a les biblioteques municipals	2021-Act.
Oferta de Punts Lila	2021-Act.
Desenvolupament d'activitats en DASIG com projecció de documentals/taules rodones/exposicions, etc.	2021-Act.
Protocol local d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci	2022

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Sant Joan Despí.

L'àmbit cultural i d'oci del municipi ha anat incorporant progressivament la mirada DASIG, especialment a partir de 2021, a través d'una diversificació d'accions i recursos. Segons les persones participants en els grups focals i entrevistes, **les biblioteques municipals es perceben com un espai referent** pel que fa a la sensibilització i la visibilització, gràcies a l'oferta de material específic sobre diversitat afectiva, sexual i de

gènere. Aquest fons s'actualitza periòdicament i s'articula sovint al voltant de commemoracions com el 17 de maig o el 28 de juny. Es valora especialment la creació d'un apartat específic sobre famílies trans*, amb recursos pensats per a infants i persones cuidadores.

També es reconeix l'esforç en desplegar **una programació cultural vinculada a la DASIG**, que inclou documentals, taules rodones, exposicions i activitats comunitàries. Aquestes iniciatives tenen un impacte simbòlic i pedagògic important, però segons diverses veus recollides, **es considera que caldria ampliar-ne la presència al llarg de l'any** i evitar que quedin excessivament concentrades en dates commemoratives. En la mateixa línia, les veus recollides en el procés participatiu proposen reforçar la visibilització de realitats diverses, com ara les experiències de persones trans*, amb l'objectiu de promoure una representació més plural i inclusiva.

D'altra banda, des de 2021 s'han implementat **Punts Lila en esdeveniments festius i espais d'oci**, com a dispositius de prevenció i detecció de situacions de violència masclista i LGTBI-fòbica. Aquest recurs es complementa amb el **Protocol local d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci**, aprovat el 2022. Algunes persones participants, però, **assenyalen la necessitat de fer més explícita la inclusió de la perspectiva DASIG** dins aquests instruments, ja que sovint no és prou visible o coneguda.

A més a més, en les discussions amb les persones participants, es destaca també la **manca d'espais d'oci al municipi on el jovent pugui reunir-se de manera segura i inclusiva**. Aquest dèficit limita les oportunitats per visibilitzar i normalitzar la diversitat LGTBI en un context informal. Per això, es reivindica la necessitat d'impulsar espais d'oci segurs per al col·lectiu, afavorint així la participació activa i el reconeixement social de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Pel que fa al teixit associatiu, **les veus recollides destaquen la tasca dels esplais i del Bulevard i l'Oficina Jove** com a espais sensibilitzats que promouen activitats culturals amb mirada inclusiva, igual que es valora la feina feta per les entitats juvenils del municipi.

En conjunt, les polítiques culturals i d'oci del municipi es valoren com una línia de treball consolidada cap a una cultura més inclusiva i segura. Tot i així, **les persones participants en el procés de recollida d'informació apunten que encara hi ha marge per ampliar la cobertura, diversificar les propostes i promoure una participació més àmplia**, especialment fora del marc de les commemoracions institucionals.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
• Cal reforçar la continuïtat de les accions culturals DASIG més enllà de les dates commemoratives, diversificant formats i públics al llarg de tot l'any.	• S'ha consolidat una línia d'acció cultural amb perspectiva DASIG, amb l'oferta estable de material específic a les biblioteques, activitats de sensibilització i commemoracions vinculades a dates clau, afavorint la visibilització de la diversitat de manera accessible i pedagògica.

• Es detecta una manca de visibilització de la mirada LGTBI en dispositius com els Punts Lila i protocols d'oci, fet que en dificulta la identificació i apropiació per part de la ciutadania.	• El teixit cultural i associatiu mostra una sensibilitat creixent.
---	--

- **Espai públic i LGTBI-fòbia**

La LGTBI-fòbia engloba tot tipus de discriminacions i agressions contra les persones que s'identifiquen amb algunes de les lletres de l'acrònim; així doncs, inclou l'homofòbia, la lesbofòbia, la bifòbia, la transfòbia i la intersexofòbia. En definitiva, són discriminacions cap a les persones que no segueixen el sistema sexe/gènere, el qual vincula el sexe biològic amb els rols i expressions de gènere socialment establertes.

Segons l'Informe sobre l'Estat de la LGTBI-fòbia a Catalunya 2023, l'Observatori Contra l'Homofòbia (2023) va registrar un total de 303 incidències durant aquest any, un augment del 27,8% respecte a l'any anterior. D'aquestes, 155 van ser per homofòbia, 72 per transfòbia, 38 per lesbofòbia i 17 es van considerar com a LGTBI-fòbiques en general. Les agressions físiques representen el tipus més comú (26,1%), seguides per les mostres d'odi i exaltació (23,8%) i les agressions verbals (19,8%). Pel que fa als col·lectius més afectats, els homes gais encapçalen la llista amb 165 casos, seguits per les persones trans* (82 casos), especialment dones trans*. Aquesta situació posa de manifest la necessitat urgent de reforçar les polítiques de prevenció i sensibilització, així com de garantir la seguretat i el respecte envers totes les persones LGTBI en tots els àmbits de la societat.

És rellevant com aquest àmbit té agència pròpia, ja que la violència contra el col·lectiu LGTBI és un aspecte molt rellevant i imprescindible a fer front. Tot i així es considera que el global de les accions del pla realitzades per l'ajuntament en pro dels drets de les persones del col·lectiu fomenten l'erradicació de l'LGTBI-fòbia. Destaca en aquest àmbit les següents accions:

Taula 7. Accions realitzades per l'Ajuntament de Sant Joan Despí sobre la DASIG a l'àmbit de l'LGTBI-fòbia

Registre d'agressions LGTBI-fòbiques al municipi (SAI)	2021-Act.
Protocols contra la LGTBI-fòbia (oci i esportiu)	2022

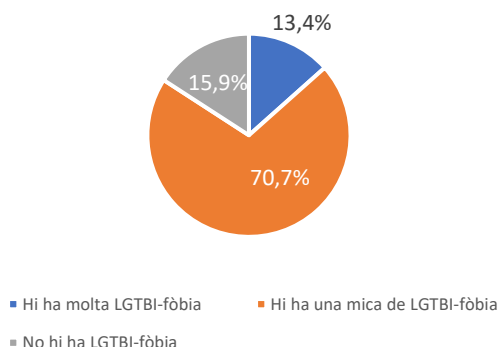
Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Sant Joan Despí.

L'Ajuntament de Sant Joan Despí disposa d'instruments per fer front a la LGTBI-fòbia en l'àmbit local, entre els quals destaca el registre de situacions d'agressió o discriminació a través del Servei d'Atenció Integral (SAI) i la implementació de protocols específics en espais d'oci i àmbits esportius, en funcionament des del 2022. Aquests recursos responen a la necessitat de detectar, prevenir i intervenir davant de possibles situacions de vulneració de drets per motius d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere.

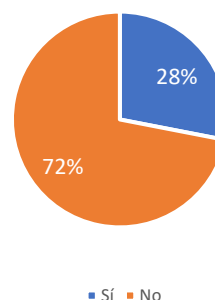
Segons l'enquesta ciutadana realitzada en el marc del procés participatiu, **el 70,7% de les persones enquestades considera que al municipi hi ha “una mica” de LGTBI-fòbia**, mentre que un 15,9% considera que no n'hi ha i un 13,4% percep que n'hi ha

molta. Tot i que una part majoritària de les persones participants (72%) no ha presenciat ni patit mai una agressió LGTBI-fòbica, cal tenir en compte que **un 28% sí que afirma haver-ho fet**, la qual cosa posa de manifest la necessitat de continuar treballant aquest fenomen des de diferents àmbits de la vida comunitària.

Gràfica 4. Quin grau de LGTBI-fòbia (o rebuig a les persones LGTBI) perceps al municipi?

Equació 5. Has presenciat o patit alguna discriminació o agressió de LGTBI-fòbia en algun moment al municipi?

Base: 82.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de l'enquesta ciutadana.

Les aportacions recollides en les entrevistes i grups focals mostren una percepció matisada respecte a la LGTBI-fòbia. Tot i que **moltes persones testimonien no haver patit agressions directes, reconeixen que això no implica que no existeixin**. Diverses veus subratllen que la LGTBI-fòbia és un fenomen estructural que sovint es manifesta de manera subtil o normalitzada, identificant-se en insults habituals com “maricón” pronunciats al carrer. També es destaca que **la forma en què es manifesta la discriminació varia segons l'edat**: els adults tendeixen a expressar prejudicis de manera més encoberta, sovint a través del desconeixement o la infantilització, mentre que els joves poden fer-ho amb actituds més directes i ofensives. Les persones participants assenyalen que aquesta **violència pot ser verbal, psicològica o silenciosa, i expressen especial preocupació per la seva presència en l'entorn escolar**, on s'han detectat comentaris i actituds LGTBI-fòbiques reiterades, sobretot entre adolescents. En resposta, es recull també l'esforç de l'ens local per erradicar aquestes conductes, mitjançant polítiques i accions de sensibilització i prevenció adreçades a tots els àmbits educatius i comunitaris.

L'espai públic del municipi, en general, es percep per part de les testimonis com un **entorn segur**, especialment en comparació amb altres contextos, i s'apunta com a factor clau **la tasca transversal desenvolupada en matèria d'urbanisme, convivència i igualtat**. Així i tot, es reconeix que cal seguir reforçant la detecció i resposta institucional davant de les agressions, també a través de campanyes de sensibilització i mecanismes de denúncia accessibles i pròxims a la ciutadania.

Finalment, també es posa en relleu **la invisibilització d'algunes realitats dins del mateix col·lectiu**, com el lesbianisme, que sovint és més tolerat socialment però menys reconegut, i es reclama més **acció pública per combatre l'heteronormativitat** i els

estereotips encara presents en el discurs social. Tot plegat apunta a la necessitat de continuar treballant des de la institució local per **erradicar la LGTBI-fòbia en totes les seves formes i àmbits**, amb una mirada estructural i interseccional.

ÀREES DE MILLORA	PUNTS FORTS
• Persistència de LGTBI-fòbia quotidiana, especialment entre adolescents, amb una alta incidència de violència verbal i simbòlica en entorns escolars.	• Disponibilitat de protocols específics per abordar la LGTBI-fòbia en àmbits concrets com l'oci i l'esport, que demostrin una aposta institucional per prevenir i actuar davant discriminacions.
• Baixa visibilitat i reconeixement institucional de les situacions de discriminació, fet que pot dificultar la identificació, la denúncia i el seguiment d'aquestes realitats per part de la ciutadania.	• Percepció general de seguretat al municipi, atribuïda a una feina transversal en l'àmbit públic i urbanístic, que contribueix a generar espais percebuts com més inclusius i acollidors.

- **Altres àmbits: mirada al sector sanitari**

Tot i que el present informe no inclou de forma específica una anàlisi del sistema sanitari local, i tampoc és competència directa de l'ens local, diverses aportacions recollides durant les entrevistes apunten a qüestions rellevants que cal tenir en compte. En general, s'identifica el sistema sanitari com un àmbit encara fortament marcat per la normativitat cisheterosexual, amb una manca important de coneixement i formació sobre les realitats de les persones trans*.

Una de les persones entrevistades, amb experiència al circuit de Trànsit, reconeix que aquest està ben organitzat en termes generals. No obstant això, també denuncia episodis discriminatoris o desinformació dins el mateix sistema, com ara preguntes inapropiades sobre si ha estat atesa per psicòlegs abans de sol·licitar una vaginoplàstia, o derivacions errònies com la d'una mamografia prèvia a una mastectomia, tot i que per la seva casuística el procediment adequat hauria estat una ecografia. Aquestes situacions evidencien la manca de protocols específics per a persones trans* i el desconeixement que encara tenen molts professionals, especialment fora dels serveis especialitzats.

Tot i aquestes mancances, també es reconeix que s'han fet algunes accions de formació puntuals, com una sessió a l'ASSIR impartida per una persona queer, i que en alguns casos sí s'ofereix suport psicològic, proves mèdiques i orientació de manera adequada i respectuosa. Tanmateix, aquestes bones pràctiques no es troben sistematitzades i depenen molt de la sensibilitat del professional concret.

Finalment, es constata la manca de visibilitat trans* al municipi i l'absència d'una associació pròpia o d'espais de trobada per a persones trans*, cosa que pot generar sentiments d'aïllament i manca de referents. Aquesta realitat apunta a la necessitat de reforçar les xarxes comunitàries i els espais de suport específics dins l'àmbit de la salut i més enllà. Davant aquesta necessitat, aquests aspectes no competencials s'aniran

treballant des del municipi a través de les xarxes supramunicipals, com el Consell Comarcal del Baix Llobregat, que té una línia específica de Salut i LGTBI dins del Consell de Salut.

3) Estat de la qüestió de diversitat afectiva sexual i de gènere (DASIG) al municipi

En aquest darrer apartat es recullen les accions micro i macro considerades prioritàries per tal d'assolir nivells majors de sensibilitat, de respecte i de bona actuació cap al col·lectiu LGTBI. Aquestes accions són els primers passos per consolidar el Pla d'Acció de Sant Joan Despí. Així doncs, s'han agrupat les accions esmentades en el procés de recollida d'informació en grans categories:

Compromís institucional:

- Desenvolupar una estratègia de microaccions quotidianes que generin canvis reals en l'imaginari social, en lloc de macroactivitats puntuals que poden provocar resistències.
- Impulsar formació específica en temàtica DASIG a tot el funcionariat, amb especial èmfasi als departaments de Recursos Humans, Premsa i Comunicació.
- Establir protocols amb atenció personalitzada, que recullin la diversitat de situacions, especialment de les persones trans*.
- Implementar mesures de discriminació positiva, per evitar que la igualtat formal invisibilitzi les necessitats específiques.
- Revisar la documentació interna i les pràctiques institucionals amb perspectiva DASIG.
- Repensar les activitats institucionals per combinar accions festives (ex. Cargola't) amb propostes més transformadores o formatives durant l'any.
- Reforçar els vincles amb el col·lectiu LGTBI local per ajustar les accions a les seves necessitats reals.
- Reclamar una major corresponsabilitat de les entitats locals en formació i sensibilització DASIG.

Coeducació:

- Formació en diversitat sexual i de gènere per al professorat, PAS i personal dels centres educatius.
- Incorporar la temàtica LGTBI a les AFA's i a les famílies, amb xerrades i espais de debat.
- Commemorar diades com el 19F (esport) i 17M (LGTBI-fòbia) dins del calendari escolar.
- Oferir tallers, debats i xerrades a l'alumnat.
- Enfortir el paper del Consell d'Infants i Adolescents, donant continuïtat a iniciatives com la revista LGTBI o l'enquesta de sensibilització.

Esports i lleure:

- Incorporar continguts DASIG als casals i esplais, amb formació i acompanyament específic al personal de monitoratge.
- Visibilitzar la diversitat sexual i de gènere a l'esport, especialment fomentant la visibilitat de relacions lèsbiques i del futbol femení.
- Commemoració del 19 de febrer, Dia contra l'Homofòbia a l'Esport.
- Potenciar la presència del col·lectiu LGTBI a les entitats esportives i les activitats de lleure.

Cultura i oci:

- Proposta d'un calendari estable d'activitats culturals DASIG al llarg de l'any, més enllà del Cargola't.
- Diversificar formats: sumar espais de reflexió i activitats transformadores a les festes de caràcter lúdic o drag.
- Ampliar l'oferta d'activitats als centres cívics amb perspectiva LGTBI.
- Visibilització del col·lectiu en les festes populars i culturals.

Espai públic i LGTBI-fòbia:

- Pintar bancs i passos de vianants amb simbologia LGTBI per visibilitzar la diversitat.
- Ubicar punts liles i espais segurs en festes populars i actes públics.
- Potenciar una estratègia de sensibilització a l'espai públic menys centrada en actes massius i més orientada a accions quotidianes.
- Repensar la comunicació i difusió del SAI, amb formats més propers i adaptats als diversos perfils (ex. estratègies com el GameSex o materials per xarxes socials).

PLA D'ACCIÓ PER LA DASIG DE SANT JOAN DESPÍ

En aquest apartat presentem les línies d'acció, objectius i accions que formaran part del pla d'acció per la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASIG) de Sant Joan Despí, les quals han estat elaborades a partir de les aportacions de les diverses persones que van participar en les diferents fases de la diagnosi. També s'inclouen algunes propostes d'accions i/o objectius, que des de l'equip de recerca de l'Institut Diversitas, com a persones investigadores del procés, considerem que són pertinents a la realitat de Sant Joan Despí.

Recordar que els àmbits d'anàlisi i, per tant, les línies d'acció s'han prioritzat mitjançant un procés de reflexió intern que ha permès ajustar-les a la realitat local, amb la voluntat explícita de dissenyar un pla que sigui realista i factible de dur a terme dins dels terminis establerts, evitant plantejaments massa ambiciosos o poc executables.

En cadascuna de les accions recollides s'inclouen apartats orientats a definir les àrees responsables de la seva implementació i els terminis en què s'espera realitzar-les, i el pressupost necessari per fer-ho; d'acord a la valoració política i tècnica que es faci per part de les persones responsables de la implementació del pla a l'ajuntament.

Així, aquest Pla té la voluntat de ser transversal i, per tant, la seva implementació implica la participació i responsabilitat de diverses àrees municipals. Entre elles, destaquen Igualtat i Polítiques LGTBI, Cultura, Esports, Joventut, Educació, Gent Gran, Cooperació, Serveis Socials, Premsa i Comunicació, SAI LGTBI, Recursos Humans i Promoció Associativa.

LÍNIA D'ACCIÓ 1: COMPROMÍS INSTITUCIONAL

L1 / Objectiu 1: Consolidar la perspectiva DASIG a l'ens local			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
1. Aprovació i difusió del Pla Local de DASIG.	• Aprovació del document (o no). • N° d'accions de difusió del document.	Igualtat i Polítiques LGTBI Premsa i Comunicació	2026
2. Vetllar per la posada en marxa del Pla Local de DASIG, la seva aplicació i avaluació.	• Existència d'una comissió i n° de reunions realitzades per la comissió de seguiment. • Informe d'avaluació anual.	Igualtat i Polítiques LGTBI	2026-2029 (anual)
3. Continuació de la participació als òrgans supramunicipals ja existents sobre polítiques de DASIG, com són la Taula comarcal LGTBI i la Xarxa SAI.	• N° de reunions de coordinació realitzades. • N° i descripció d'accions impulsades conjuntament. • Participants a les reunions realitzades.	Igualtat i Polítiques LGTBI	2026-2029 (anual)
4. Elaboració de protocols per situacions específiques però estructurals del col·lectiu LGTBI detectades.	• Elaboració d'una diagnosi. • Elaboració del protocol (o no).	Igualtat i Polítiques LGTBI Col·laboració amb l'àrea pertinent (depenent de l'acció)	2027-2028
5. Incorporació de clàusules de gènere i DASIG en els plecs tècnics i administratius de la contractació i les bases de les convocatòries de les subvencions.	• N° de documents en els que s'han incorporat clàusules de gènere i DASIG. • N° de clàusules incorporades.	Contractació TOTHOM AMB ENTITATS A CÀRREC	2026-2027
6. Establir canals estables de retorn i diàleg amb ciutadania del col·lectiu LGTBI (com a estratègia per promoure sinèrgies i/o entitats DASIG).	• N° d'espais participatius anuals. • Grau de satisfacció.	Igualtat i Polítiques LGTBI SAI LGTBI	2026-2029
7. Continuïtat de les commemoracions de diades, garantint que cada any inclogui accions artístiques i de visibilització diversa del col·lectiu LGTBI.	• N° d'accions realitzades • Relació d'accions... • Activitat celebrada anualment. • Participació i valoració ciutadana.	Igualtat i Polítiques LGTBI SAI LGTBI Cultura	2026-2029 (anual)

8. Revisar i reforçar els canals de comunicació municipals per tal de millorar la difusió, la visibilitat i l'impacte de les accions en matèria de diversitat sexual, afectiva i de gènere.	- Nº de canals revisats. - Millora en la valoració ciutadana.	Prensa i Comunicació	2026-2027
9. Incorporació de polítiques locals DASIG que tinguin present les discriminacions encreuades del col·lectiu, per exemple per raó de classe social, diversitat cultural, d'origen o religiosa, entre d'altres.	- Nº de polítiques locals DASIG que incloguin la perspectiva interseccional. - Relació dels eixos de diversitat inclosos en les polítiques locals DASIG.	Igualtat i Polítiques LGTBI Cultura Joventut Educació Gent Gran Cooperació Serveis Socials	2028-2029
10. Reflexionar sobre la diversitat interna del col·lectiu LGTBI i avançar cap a sigles més inclusives	- Reflexió (o no) i decisió consensuada. - Nº de documents amb l'aplicació de les noves sigles consensuades.	Igualtat i Polítiques LGTBI SAI LGTBI	2026-2029 (anual)

L1 / Objectiu 2: Transversalitzar la perspectiva DASIG en les polítiques municipals			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
11. Aposta pel creixement dels serveis i activitats actuals sobre DASIG.	- Nº de serveis i activitats vinculades a les polítiques DASIG. - Evolució del pressupost vinculat a polítiques DASIG.	Igualtat i Polítiques LGTBI	2027-2028
12. Desenvolupament d'un pla de formació estable per a tot el personal municipal en temàtica DASIG, garantint el desplegament del deure d'intervenció (Llei 11/2014).	- Elaboració del Pla Formatiu (o no). - Nº formacions realitzades. - Relació de temàtiques abordades a les formacions. % personal format.	Igualtat i Polítiques LGTBI Recursos Humans	2027-2029
13. Consolidació del treball col·laboratiu entre departaments i activar nous canals interns.	Nº de reunions internes interdepartamentals.	Igualtat i Polítiques LGTBI Recursos Humans Prensa i Comunicació	2028-2029
14. Avançar en la incorporació de la perspectiva de gènere, particularment en el marc de l'estratègia	Nº de plans i altres documents de governança que incorporen la perspectiva DASIG.	TOTHOM	2028-2029

DASIG, als plans municipals i altres documents de governança.			
15. Revisió de la documentació institucional amb mirada DASIG (formularis, comunicacions, etc.), preferentment amb categories de resposta obertes pel que fa a la identitat de gènere.	Nº documents revisats i adaptats.	Igualtat i Polítiques LGTBI Premsa i Comunicació TOTHOM	2026-2029 (anual)
16. Incorporació de la recollida de dades desagregades per gènere home, dona, no binari a l'ajuntament.	- Llistat dels serveis que recullen les dades de forma desagregada per gènere. - Nº de serveis que recullen dades desagregades.	TOTHOM AMB SERVEIS A CÀRREC	2027-2028
17. Impuls d'accions puntuals durant l'any (xerrades, cinefòrums, exposicions, debats) que representin la pluralitat de vivències LGTBI i promoguin una visió més diversa i quotidiana.	- Nº d'accions. - Diversitat de temàtiques representades. - Valoració ciutadana.	Igualtat i Polítiques LGTBI Cultura Joventut Educació Gent Gran Cooperació	2026-2029 (anual)

L1 / Objectiu 3: Consolidar el Servei d'Atenció Integral per a persones LGTBI (SAI) de Sant Joan Despi			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
18. Difusió del SAI per fer arribar el servei al total de la població del municipi.	- Nº de presentacions del SAI realitzades. - Nº de persones assistents a les presentacions. - Nº d'accions de difusió del servei realitzades.	Igualtat i Polítiques LGTBI Premsa i Comunicació	2026-2027
19. Dotació de més recursos al SAI Local LGTBI per poder donar un servei més complet.	Evolució del pressupost vinculat a polítiques DASIG.	TOTHOM	2026-2029
20. Valorar el canvi de nom del SAI com a estratègia comunicativa per millorar la seva accessibilitat i identificació per part de la ciutadania.	- Proposta de nou nom. - Procés participatiu de valoració. - Millora de coneixement del servei (enquesta).	Igualtat i Polítiques LGTBI Premsa i Comunicació SAI LGTBI	2026-2027

21. Continu en l'assessorament i atenció de les persones usuàries del servei, en relació a la DASIG.	• N° d'assessoraments realitzats anualment. • Tipologia dels assessoraments.	Igualtat i Polítiques LGTBI SAI LGTBI	2026-2029 (anual)
22. Assessorament i suport en la gestió i acompanyament de situacions de bullying LGTBI-fòbic.	• N° d'accions d'assessorament realitzades.	Igualtat i Polítiques LGTBI SAI LGTBI	2026-2029 (anual)
23. Realització de campanyes de sensibilització per donar a conèixer el dret a denunciar les agressions LGTBI-fòbiques i l'heteronormativitat.	• N° i tipologia d'accions de sensibilització realitzades.	Igualtat i Polítiques LGTBI Premsa i Comunicació	2026-2029 (anual)
24. Disseny i implementació de campanyes de sensibilització que qüestionin l'heteronormativitat i promoguin la diversitat com a valor comunitari.	• N° de campanyes implementades. • N° de materials de difusió elaborats. • N° de publicacions realitzades. • N° i relació dels canals de distribució de cada material. • N° d'interaccions rebudes per XXSS. • Grau de percepció del canvi segons enquestes.	Igualtat i Polítiques LGTBI Premsa i Comunicació	2026-2029 (anual)

LÍNIA D'ACCIÓ 2: COEDUCACIÓ I DASIG

L2 / Objectiu 1: Fomentar el respecte a la DASIG als centres educatius del municipi			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
25. Oferir formació DASIG a professorat, PAS i equips directius dels centres.	• N° d'hores de formació impartides. • N° i perfil de les persones formades. • Nivell de satisfacció de les persones formades.	Igualtat i Polítiques LGTBI Educació	2026-2029 (anual)
26. Realització d'activitats de sensibilització als centres educatius en matèria de DASIG.	• N° i tipologia d'accions de sensibilització realitzades per cada centre. • N° de persones participants. • Nivell de satisfacció de les persones participants.	Igualtat i Polítiques LGTBI Educació	2026-2029 (anual)
27. Realització de tallers i xerrades en matèria de DASIG per a les famílies a través de les AFAs.	• N° i tipologia d'accions realitzades per cada centre. • N° de persones participants. • Nivell de satisfacció de les persones participants.	Igualtat i Polítiques LGTBI Educació	2026-2029 (anual)
28. Oferta d'activitats coeducatives i DASIG a través del programa <i>Eduquem per créixer</i> als centres cívics i equipaments comunitaris, obertes a públic familiar i intergeneracional.	• N° d'activitats organitzades. • N° de persones participants. • Grau de satisfacció.	Igualtat i Polítiques LGTBI Educació Cultura	2027-2029

LÍNIA D'ACCIÓ 3: ESPORTS I LLEURE

L3 / Objectiu 1: Promoure la DASIG a l'àmbit esportiu local			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
29. Foment de la formació del personal de l'àmbit esportiu local en matèria DASIG.	• N° d'accions formatives realitzades. • N° d'hores de formació impartides. • N° i perfil de les persones formades. • Nivell de satisfacció de les persones formades.	Igualtat i Polítiques LGTBI Esports	2026-2029 (anual)
30. Assessorament per la incorporació del llenguatge inclusiu als formularis i la documentació dels equipaments i clubs esportius, igual que les necessitats del col·lectiu trans* a l'hora de registrar el nom i el gènere sentit.	• N° de documents municipals amb la identificació de gènere no binària (com a categoria de resposta oberta) • N° de documents que reconguin la diversitat familiar.	Igualtat i Polítiques LGTBI Esports	2026-2029 (anual)
31. Fomentar pràctiques que garanteixin la convivència respectuosa i inclusiva als poliesportius.	• N° de pràctiques realitzades per poliesportiu.	Esports	2027-2029 (anual)
32. Desenvolupament d'accions conjuntes amb els centres esportius del municipi en pro de la DASIG.	• N° i tipologia d'accions de sensibilització realitzades. • N° de persones participants. • Nivell de satisfacció de les persones participants.	Esports	2026-2029 (anual)
33. Continu de la difusió i formació del <i>Protocol municipal d'actuació davant el sexisme i les violències sexuals a l'àmbit esportiu.</i>	• N° de sessions de formació. • N° de persones, per perfil, assistents en aquestes sessions. • N° d'entitats esportives participants.	Igualtat i Polítiques LGTBI Esports	2026-2029 (anual)

L3 / Objectiu 2: Promoure la incorporació de la perspectiva de la DASIG en el lleure			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
34. Manteniment de la col·laboració amb els espais del municipi per promoure el respecte a la DASIG a través de xerrades, tallers i accions a través del SAI.	• N° d'activitats realitzades. • Valoració dels espais i joves. • Continuitat de la col·laboració.	Igualtat i Polítiques LGTBI Promoció Associativa SAI LGTBI	2026-2029 (anual)
35. Mantenir el Bulevard i l'Oficina Jove com a espai de referència per a joves LGTBI, potenciant la seva funció com a lloc de trobada, suport i articulació de demandes, a través del treball conjunt entre les àrees de Joventut i Igualtat.	• Espai actiu. • N° d'activitats i tallers. • Avaluació participativa de les persones joves (incloent l'edat).	Igualtat i Polítiques LGTBI Joventut SAI LGTBI	2026-2029 (anual)

LÍNIA D'ACCIÓ 4: CULTURA I OCI

L4 / Objectiu 1: Reforçar la presència de la DASIG en la programació cultural			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
36. Reforç de la incorporació de ponents i artistes del col·lectiu LGTBI als actes culturals del municipi, més enllà de la celebració de diades específiques, garantint la pluralitat de vivències i identitats.	• N° i tipologia d'activitats amb temàtica LGTBI en la programació cultural local. • N° de persones assistents als actes.	Cultura Joventut	2027-2029
37. Manteniment del material bibliogràfic de les biblioteques municipals sobre DASIG.	• Recompte de realitats visibilitzades sobre DASIG.	Cultura	2026-2029 (anual)

L4 / Objectiu 2: Reforçar la sensibilització sobre DASIG als espais d'oci del municipi			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
38. Visibilització de la presència LGTBI als punts lila municipals, incorporant simbologia i missatges específics per fer-los més acollidors i identificables pel col·lectiu.	- Nº de punts adaptats. - Valoració d'usuàries. - Presència simbòlica LGTBI.	Igualtat i Polítiques LGTBI	2026-2029 (anual)
39. Impuls d'una acció distintiva per a entitats, espais, establiments i entitats d'oci que garanteixin protocols de prevenció de LGTBI-fòbia i fomentin el respecte i la inclusió.	- Nº d'espais adherits. - Difusió i impacte del distintiu. - Percepció de seguretat.	Igualtat i Polítiques LGTBI	2027-2029
40. Continu de la difusió i formació del <i>Protocol local d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci</i> .	- Nº de sessions de formació. - Nº de persones, per perfil, assistents en aquestes sessions. - Nº d'entitats participants.	Igualtat i Polítiques LGTBI	2026-2029 (anual)

LÍNIA D'ACCIÓ 5: LGTBI-FÒBIA

L5 / Objectiu 1: Establir mecanismes d'acompanyament i denúncia per a les víctimes d'LGTBI-fòbia.			
Accions	Indicadors	Responsable(s)	Termini
41. Creació de campanyes específiques de sensibilització per contribuir a eradicar la LGTBI-fòbia i l'heteronormativitat obligada.	- Nº de campanyes de difusió realitzades. - Nº de persones destinatàries de les campanyes. - Nivell de satisfacció de les persones participants.	Igualtat i Polítiques LGTBI Premsa i Comunicació SAI LGTBI	2026-2029 (anual)
42. Realització d'acompanyament i derivació de les persones que han patit violència per raó de la seva orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere i donar-ne trasllat a les administracions competents.	- Nº de persones ateses. - Nº de derivacions realitzades.	Igualtat i Polítiques LGTBI SAI LGTBI	2026-2029 (anual)

SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA

El Pla per la Diversitat afectiva, sexual i de gènere de Sant Joan Despí 2026-2029 és un instrument que té com a finalitat aglutinar totes les actuacions que es realitzen en política pública municipal en matèria de DASIG, així com recollir totes les noves propostes d'actuació segons la realitat canviant i existent a Sant Joan Despí en aquest àmbit. És necessari doncs garantir que hi hagi nivells de coordinació per tal de dur a terme les actuacions que marca el Pla, proposar-ne de noves, vetllar perquè es compleixin i avaluar-les. Per tal de poder fer el seguiment i l'avaluació del Pla cal una implicació i participació dels diferents agents implicats: administració, agents socials i teixit associatiu. Aquest pla s'impulsarà des de la Regidoria de Igualtat i Polítiques LGTBI de l'Ajuntament de Sant Joan Despí, i es tirarà endavant amb coordinació amb els diferents departaments, entitats i serveis de la ciutat implicats en cada àmbit.

Per tal de garantir el compliment dels objectius del Pla i les actuacions, es proposa treballar en el marc dels tres espais de funcionament existents, que seran els encarregats de fer el seguiment i l'avaluació del Pla:

- **Grup Motor:** És l'equip que ha elaborat el Pla i actua com a responsable de la coordinació general del seu desplegament. Està integrat per representants de les diferents àrees municipals implicades i per personal tècnic amb coneixement en matèria DASIG. La seva periodicitat de trobada serà, com a mínim, **dues vegades l'any**, tot i que es podrà augmentar en funció de les necessitats i de l'estat d'execució del Pla.
- **Taula Interna: Taula Intermunicipal LGTBI:** Integrada per representants tècnics de cada àrea de l'Ajuntament, amb la finalitat d'analitzar l'execució del Pla des del punt de vista organitzatiu i tècnic, detectar dificultats i proposar millores. La seva trobada serà **anual**.
- **Taula Externa: Taula Ciutadana LGTBI:** Format per representants de la ciutadania, organitzada o no, amb l'objectiu de garantir la participació i la retroalimentació externa. Aquesta taula es reunirà **com a mínim una vegada l'any** per valorar l'impacte del Pla i aportar suggeriments d'acció.

Per dur a terme el seguiment i l'avaluació del Pla s'han plantejat un conjunt d'actuacions adreçades a identificar i valorar qualitativament i quantitativament el desenvolupament de les mesures adreçades a aconseguir l'eficàcia d'aquest. Així doncs, el seguiment i l'avaluació seran quantitatius i qualitatius, i tindran en compte la perspectiva de gènere en tot el procés metodològic.

S'elaborarà un informe anual durant la vigència del pla, en el que es recollirà el seguiment de les accions en base als indicadors d'avaluació assenyalats en el document. Així com, es durà a terme una avaluació final del Pla.

GLOSSARI

- **Androgínia.** Les persones andrògines són aquelles que tenen una expressió de gènere ambigua, que escapa de les lògiques binàries de la feminitat i de la masculinitat.
- **Asexual.** Orientació sexual d'una persona que no sent atracció eròtica cap a altres persones. Pot relacionar-se afectivament i romànticament. No implica necessàriament no tenir libido, o no practicar sexe, o no poder sentir excitació.
- **Bisexual.** Fa referència a una persona que es pot sentir atreta emocionalment o sexualment per persones de diferent sexe (Takács, 2006).
- **Cisgènere** (o cis). Fa referència a una persona que no és trans, és a dir, que s'identifica amb la identitat de gènere que se li ha assignat en néixer.
- **Expressió de gènere.** És la manera en la qual cada persona expressa el gènere sentit (home, dona, o tots dos, o cap dels dos, o de manera fluida). L'aparença, la indumentària, el comportament, el pentinat, la veu o la manera d'ocupar l'espai, són alguns dels elements que la conformen.
- **Gènere no binari.** Persona que no s'identifica ni com a dona ni com a home.
- **Identitat de gènere.** Fa referència a l'experiència de gènere que una persona sent internament i individualment, que pot coincidir o no amb el sexe assignat al néixer.
- **Heteronormativitat** (o heterosexualitat obligatòria). Es tracta d'entendre l'heterosexualitat no només com una pràctica sexual, sinó també com un sistema social, una imposició que el patriarcat realitza mitjançant els diversos discursos mèdics, artístics, educatius, religiosos, jurídics, etc., i a través de diverses institucions que presenten l'heterosexualitat com a necessària pel funcionament de la societat i com l'únic model vàlid de relació afectivo-sexual.
- **Heterosexualitat.** Fa referència a l'atracció emocional, romàntica o sexual envers les persones del gènere oposat.
- **Homofòbia.** Por o l'aversion irracional contra l'homosexualitat i contra les persones lesbianes, gais o bisexuals (LGB) basada en el prejudici (FRA, 2009).
- **Homosexualitat.** És l'atracció emocional, romàntica o sexual envers les persones del mateix gènere.
- **Intersexualitats.** Les persones intersexuals o amb DDS (diversitats del desenvolupament sexual) són persones que poden presentar una variabilitat múltiple de condicions corporals (cromosòmiques, genitals, gonodals, hormonals...) que no encaixen amb les dues corporalitats socialment possibles/disponibles.
- **Lesbofòbia.** Por o aversion irracional contra les dones lesbianes.
- **LGBTI.** Acrònim que es fa servir per fer referència col·lectivament a les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals.
- **LGBTI-fòbia.** Por o l'aversion irracional contra les persones del col·lectiu LGBTI.
- **Orientació afectiva-sexual.** Fa referència a l'atracció emocional, afectiva i sexual vers persones d'un altre gènere (heterosexualitat) o del mateix gènere (homosexualitat) o de més d'un gènere (bisexualitat, pansexualitat), o bé absència d'atracció (asexualitat).
- **Queer.** Persona que no subscriu la divisió binària tradicional dels gèneres i rebutja identificar-se amb un home o amb una dona o amb una orientació sexual específica.

- **Sexili.** Obligació que sent una persona del col·lectiu LGTBI de marxar a un altre lloc de residència, o fes ús de serveis públics d'altres espais d'on es resideix, per poder viure de manera lliure i oberta la pròpia orientació sexual o identitat de gènere.
- **Sistema binari.** Construcció social i classificació de la realitat en funció a les categories d'home i dona, enteses com a úniques, naturals, excloents entre sí i estanques. Aquesta manera d'entendre i classificar la realitat invisibilitza altres experiències relacionades amb el gènere, el sexe i la sexualitat.
- **Trans*.** Les persones trans* són persones amb una identitat de gènere diferent del gènere assignat en néixer i que poden decidir o no dur a terme canvis corporals (quirúrgics, hormonals, etc.) per adequar-se a la imatge corporal socialment establerta en funció del seu gènere sentit. Les **dones trans** (o trans femenines) han nascut en un cos considerat de mascle i se senten dones, mentre que els **homes trans** (o trans masculins) han nascut en un cos considerat de femella i se senten homes.
- **Transfòbia.** Por o aversió irracional cap a les persones trans* i/o cap a aquelles persones que no compleixen amb les normes de gènere (dones masculines, homes femenins, persones amb expressions de gènere ambigües, etc.).
- **Transgènere.** Persones trans* que, tot i no sentir-se identificades amb el gènere assignat en néixer, decideixen viure el seu gènere **sense fer modificacions corporals** (hormonals o quirúrgiques).
- **Transsexualitat.** Persones trans* que **han decidit realitzar canvis corporals** (hormonals o quirúrgics) per a que els seus cossos s'assemblin als paràmetres socialment acceptats i reconeguts com a part del seu gènere sentit.

BIBLIOGRAFIA

- Butler, J. (1990). *El Género en disputa*. Barcelona: Paidós, 2007. Pàgines 263-275
- Coll-Planas, G.; Vidal, M. (2013). *Dibuixant el gènere*. València: Edicions 96.
- Crenshaw, K.W. (1991). *Cartografiando los márgenes: interseccionalidad, políticas identitarias, y violencia contra las mujeres de color*. En platero, L. (2012), *Intersecciones: cuerpos y sexualidades en la encrucijada*. Pàg. 87-122. Ediciones Bellaterra, Barcelona.
- Diputació de Barcelona (2017). *Guia per l'elaboració de plans locals LGTBI*.
- Fausto-Sterling, A. (2000). *Cuerpos sexuados*. Editorial Melusina, Barcelona, 2006.
- Hill Collins, P. (1991). *Black Feminist ought. Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment*. Londres: Routledge.
- FRA (2009). *Homophobia and Discrimination on Grounds of Sexual Orientation in the EU Member States: e Social Situation*. Viena: European Union Agency for Fundamental Rights,
- Generalitat de Catalunya (2016). Llei 11/2014, del 10 d'octubre per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. *Quaderns de Lesgislació*, N° 100.
- Laqueur, T. (1994). *La construcción del sexo. Cuerpo y género desde los griegos hasta Freud*. Madrid: Cátedra.
- Missé, M. (2018). *A la conquista del cuerpo equivocado*. Barcelona. Editorial Egales.
- Platero, L. (ed.) (2012). *Intersecciones: cuerpos y sexualidades en la encrucijada*. Barcelona. Ediciones Bellaterra.
- Rich, A. (1980). *Heterosexualidad obligatoria y existencia lesbiana*. en Rich, A. *Sangre, pan y poesía* (Pàg. 41-86). Ed. Icaria. Barcelona, 2001.
- Rubin, G. (1975). *El tráfico de mujeres: notas sobre la economía política del sexo*. *Revista nueva antropología*, no 30. (pp. 95-145). Universidad Nacional Autónoma de México. México DF, 1986.
- Tácks, j. (2006). *Social exclusion of young lesbian, gay, bisexual and transgender (lgbt) people in Europe*.
- Wittig, M. (1980). *El pensamiento heterosexual*. Ed. Egales. Madrid, 2006.

ANNEX-1: Guió enquesta ciutadana

Enquesta ciutadana virtual

Pla Local per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de Sant Joan Despí

Sant Joan Despí, [data] de 2025

L'Ajuntament de Sant Joan Despí està elaborant el **Pla Local per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere**, perquè serveixi com a carta de navegació de les polítiques locals d'aquest àmbit els propers anys. En aquest marc, hem creat aquesta enquesta, per recollir la percepció ciutadana sobre el tema, així com suggeriments i propostes per al futur Pla.

Trigaràs menys de 5 minuts a contestar-la!
Moltes gràcies per avançar!

1. Home: / Dona: / No binari:
2. Edat:
 - a) 17 anys o menys
 - b) Entre 18 i 35 anys
 - c) Entre 36 i 60 anys
 - d) Més de 60 anys
3. Selecciona el nivell màxim d'estudis que hagi assolit
 - a) Estudis obligatoris
 - b) Postgrau
 - c) Grau universitari
 - d) Màster
 - e) Doctorat
 - f) No vull contestar
4. A quin barri de Sant Joan Despí vius?
 - a) Barri Centre
 - b) Barri de les Planes
 - c) Barri de Pla del Vent – Torreblanca
 - d) Barri Residencial Sant Joan
 - e) Barri de Ciutat Esportiva Joan Gamper / Les Begudes
 - f) No visc a Sant Joan Despí

- g) Prefereixo no dir-ho
5. Quin nivell de proximitat tens amb el col·lectiu LGTBI?
- a) Molt pròxim (en formo part jo o persones properes)
 - b) No gaire pròxim (en conec algunes persones, però no hi tinc gaire relació)
 - c) Gens pròxim (no conec personalment ningú que en formi part)
6. Quin nivell de sensibilització ciutadana creus que hi ha actualment a Sant Joan Despí sobre la realitat de les persones LGTBI?
- a) Hi ha molta sensibilització
 - b) Hi ha una mica de sensibilització
 - c) No hi ha gens de sensibilització
 - d) No ho sé
7. Quin grau de LGTBI-fòbia (o rebuig a les persones LGTBI) perceps al municipi?
- a) Hi ha molta LGTBI-fòbia
 - b) Hi ha una mica de LGTBI-fòbia
 - c) No hi ha LGTBI-fòbia
8. Has presenciat o patit alguna discriminació o agressió de LGTBI-fòbia en algun moment al municipi?
- a) Sí
 - b) No
9. Coneixes el Servei d'Atenció Integral (SAI) LGTBI de Sant Joan Despí?
- a) Sí
 - b) No
10. Sabries dir entitats o organitzacions LGTBI o sensibilitzades en diversitat afectiva, sexual i de gènere de Sant Joan Despí?
- a) Sí
 - b) No
- Si és que sí, quines?
11. Quin tipus d'entitat o organització creus que seria necessària per donar suport a les persones LGTBI al municipi? (per exemple: associació de suport i acompanyament psicològic; espai de trobada i socialització; servei d'assessorament legal i laboral, etc.) (pregunta oberta).
12. Com valores la tasca que fa l'Ajuntament en relació amb el col·lectiu LGTBI?
- a) Fa molt bona feina.
 - b) Fa coses, però n'hauria de fer més
 - c) Ho fa molt malament
13. Marca els tres àmbits que consideres prioritaris per treballar el tema LGTBI a Sant Joan Despí.

- a) Educació
- b) Salut
- c) Visibilitat i participació
- d) Esports
- e) Lleure
- f) Cultura
- g) Oci
- h) LGTBI-fòbia
- i) Mercat de treball
- j) Acció social
- k) Diversitat cultural i religiosa
- l) Habitatge

14. Vols afegir algun altre àmbit o proposar alguna acció per promoure els drets de les persones LGTBI a Sant Joan Despí? Apunta-ho aquí:

15. T'agradaria participar en un grup de discussió per definir les prioritats del Pla local per a la diversitat afectiva, sexual i de gènere de Sant Joan Despí?

- a) Sí
- b) No

Si és que sí, apunta aquí el teu correu i ens posarem en contacte amb tu:.....

Moltes gràcies per ajudar-nos a fer de Sant Joan Despí un municipi més inclusiu!

Diagnosi i Pla LGTBI de l'Ajuntament de Sant Joan Despí

Guió d'ENTREVISTA per a les informants clau

[data, 2025]

Nom:

Institució / Organització / Entitat:

Història personal de participació o militància en espais del col·lectiu

- Quina **vinculació** tens amb el col·lectiu LGTBI?
 - Especificar...
 - A on?
- Participes o has participat en alguna **entitat** o organització LGTBI de la ciutat en els darrers anys?
- Si és el cas, ens podries dir:
 - Quina entitat?
 - A què es dedica l'entitat?
 - Ens pots explicar breument la història de l'entitat?
 - En què consisteix la teva participació en l'entitat?
 - Quan fa que hi participes / o hi vas participar?
 - Durant aquest temps quina(es) ha(n) estat l'acció(ns) més significativa(es) que ha fet l'entitat?
 - Quin(s) era(en) l'objectiu(s) de l'activitat(s)?
 - Quins van ser els resultats principals de l'activitat?
 - Ens podries dir el nom d'algunes persones que consideris han estat claus per a l'entitat? I per què?

Present

- Quin nivell de **sensibilització ciutadana** creus que hi ha actualment a Sant Joan Despí sobre les persones LGTBI?
- Hi ha **LGTBI-fòbia** a Sant Joan Despí
 - Per què?
 - En què ho notes?
 - En quins espais consideres que n'hi ha més?
- **Destacaries algun àmbit**, com esports, educació, sanitat, cultura, etc. que consideres que inclou la perspectiva LGTBI?
- Coneixes (altres) **entitats** o organitzacions LGTBI a Sant Joan Despí?
 - Sobre les que coneixes, saps quines accions o tasques realitzen? Podries explicar-les breument?

- Tenint en compte les entitats o organitzacions que es dediquen i/o treballen el tema LGTBI de la ciutat, podries ordenar-les d'acord amb la seva importància i explicar breument les teves raons?
- Hi ha alguna entitat, organització o institució de la ciutat que “trobis a faltar” en els temes LGTBI? O que consideris que s'hauria de ficar (perquè tens la impressió que no ho fa)? Quina?
- Què et sembla la **tasca que fa l'Ajuntament de Sant Joan Despí** en relació al tema LGTBI? Per què?

Preguntes de l'àmbit concret de la persona entrevistada

- Del teu àmbit concret pots identificar un aspecte positiu i un negatiu sobre com s'integra la perspectiva afectiva, sexual i de gènere?

Futur

- En la teva opinió, quines són les **tres principals prioritats** que hauria de tenir el Pla LGTBI de Sant Joan Despí, per tal de treballar a partir d'ara i en els pròxims anys? Per què?
- I si poguessis **aportar idees d'accions concretes** a incloure en aquest pla, què diries?

Altres comentaris que vulquis afegir

Guió del Focus Group / Ciutadania i Entitats

DATA, 2025.

BLOC TEMÀTIC DE PRESENTACIÓ: CONEIXEMENT DEL COL·LECTIU LGTBI

1. Quin nivell de coneixement o implicació teniu del col·lectiu LGTBI en general i de les seves necessitats i lluites en particular, en el moment actual?

BLOC TEMÀTIC 1: EL PRESENT

1. Quin nivell de sensibilització ciutadana creus que hi ha actualment a Sant Joan Despí sobre les persones LGTBI?
2. Hi ha LGTBI-fòbia a Sant Joan Despí ?
3. Coneixes (altres) entitats o organitzacions LGTBI a Sant Joan Despí?
4. Hi ha alguna entitat, organització o institució local que “trobis a faltar” en els temes LGTBI o que consideris que se n'hauria de ficar? Quina?
5. Què et sembla la tasca que l'Ajuntament de Sant Joan Despí en relació al tema LGTBI? Per què?

BLOC TEMÀTIC 2: PRIORITATS I REPTES DE FUTUR

1. En la teva opinió, quines són les tres principals prioritats que hauria de tenir el Pla LGTBI de l'Ajuntament de Sant Joan Despí, per tal de treballar a partir d'ara i en els pròxims anys? Per què?

BLOC TEMÀTIC 3: MECANISMES DE VALIDACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA

1. El Pla LGTBI que s'elaborarà pretén convertir-se en una eina que faciliti i canalitzi la tasca local en la promoció de la diversitat afectiva i sexual i de gènere a Sant Joan Despí. Per tal d'assolir aquest objectiu es crearà un mecanisme (grup de treball / comissió) al que es convidarà a participar a diversos actors locals vinculats amb el tema, per tal de contribuir al disseny i fer el seguiment de la implementació del pla.
 - a. Quines organitzacions, entitats i/o persones creieu que haurien de formar part d'aquest grup de treball o comissió?

- b. Amb quina periodicitat creieu seria adequat utilitzar aquests mecanismes de participació.
- c. Quins altres mecanismes creieu que es podrien utilitzar per promoure la participació de la ciutadania local en aquest procés?
- d. Us agradaria formar part d'aquest espai?

Voleu afegir alguna altra cosa?

ANNEX-4: Persones participants en el treball de camp

Persones seleccionades per a realitzar una **entrevista en profunditat** pel perfil determinat que tenen (en ordre alfabètic):

Nº	Perfil o Càrrec
1	Regidora de Igualtat i Polítiques LGTBI, Joventut, Cooperació i Solidaritat.
2	Cap de Cultura
3	Dona trans*

Persones participants als **grups focals**:

Grup Focal 1: Ciutadania	
Nº	Càrrec o perfil
1	Noi jove del col·lectiu
2	Dona lesbiana migrada
3	Dona militant en temes d'igualtat
4	Home gai
5	Persona del col·lectiu

Grup Focal 2: Tècnic	
Nº	Càrrec o perfil
1	Agent Igualtat i LGTBI
2	Tècnic de Joventut
3	Tècnica d'Esports
4	Cap d'Educació, Infància i Famílies
5	Tècnica d'Equitat en els Treballs

	Grup Focal 3: Professorat
Nº	Càrrec o perfil
1	Escola Sant Francesc d'Assís
2	Escola Roser Capdevila
3	Escola Joan Perich i Valls
4	Escola Espai 3
5	Escola Pau Casals
6	Institut Francesc Ferrer i Guàrdia
7	Institut Jaume Salvador i Pedrol
8	Ateneu Instructiu
9	Institució Educativa Gran Capità